

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT

DIPLOMSKA NALOGA

ŽIGA ČAKŠ

Ljubljana, 2010

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT
Športno treniranje
Nogomet

DIPLOMSKO DELO

STRUKTURA IGRE – PRIPRAVA IN ZAKLJUČEK
NAPADA PO KRILNEM POLOŽAJU MOŠTEV V 1.
SLOVENSKI NOGOMETNI LIGI

Mentor: dr. Zdenko Verdenik, doc.

Recenzent: dr. Marko Šibila, doc.

Konzultant: dr. Marko Pocrnjič, asist.

Avtor: Žiga Čakš

Ljubljana, 2010

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorju dr. Zdenku Verdeniku za strokovno pomoč in nasvete pri nastajanju diplomskega dela ter dr. Marku Pocrnjiču za nasvete v času študija in usmerjanja na Fakulteti za šport.

Za strokovno pomoč gre zahvala trenerju NK CM Celje Milanu Đuričiću za komentar dobljenih rezultatov analize.

Zahvala gre tudi g. Darku Čeferinu iz Zveze nogometnih sodnikov in g. Andreju Zalarju iz Združenja 1. SNL za pomoč pri pridobitvi video materiala za analizo tekem.

Posebna hvala pa gre mojim staršem, ki so me podpirali pri študiju, in moji Adi in hčerki Ivi, ki sta potrpežljivo čakali na to delo.

KLJUČNE BESEDE: nogomet, analiza igre, prehod iz obrambe v napad po odvzeti žogi na nasprotnikovi polovici, sestavne situacije.

STRUKTURA IGRE V NAPADU IN ZAKLJUČEK PO KRILNEM POLOŽAJU MOŠTEV 1. SLOVENSKE NOGOMETNE LIGE

Žiga Čakš, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, 2010

IZVLEČEK

Cilj in namen diplomske naloge je predstaviti strukturo igre v pripravi in zaključku napada po krilnem položaju ter nekaj različic izbire vaj situacijske tehnike, igralnih situacij in igralnih oblik, katere izhajajo iz sestavnih situacij, ki so se pojavljale pri moštvih na tekmah v 1. Slovenski nogometni ligi. Naloga torej posega tudi v metodiko poučevanja. V procesu treninga si z vajami situacijske tehnike, sestavnimi in igralnimi situacijami ter igralnimi oblikami lahko pomagamo pri razvoju in oblikovanju igre in reševanju konkretnih problemov v fazi napada. Torej gre za uporabo situacijske metode in metode igre. Predstavljena je tudi pogostost pojavljanja določenih sestavnih situacij na krilnem položaju v igri moštev v 1. Slovenski nogometni ligi.

Tema, ki je predstavljena v diplomski nalogi, je pomemben del nogometne igre, saj je trend, ki se pojavlja v času branjenja, usmerjen k zgostitvi prostora pred branečimi vrati. Tako oteževanju priprave in zaključka napada skozi sredino, saj je tam največja nevarnost za dosego zadetka. Zato pogosto prihaja do zaključka po krilnem položaju po odvzeti žogi, saj na krilu posledično braneča moštva puščajo največ prostora. Tako poizkušajo moštva izkoristiti situacijo za pripravo in zaključek napada po krilnem položaju z različnimi taktičnimi rešitvami, ki jih ponavljajo v trenažnem procesu z vajami situacijske tehnike, igralnimi situacijami in igralnimi oblikami.

Predmet analize so bila najboljša slovenska moštva v 1. Slovenski ligi v sezoni 2009/2010. Analiziral sem 16. in 17. krog tekmovanja. Ugotovil sem določene zakonitosti nogometne igre v fazi napada. V diplomskem delu so predstavljene sestavne situacije v fazi priprave in zaključka napada po krilnem položaju slovenskih moštev. Predstavljenih je tudi nekaj tehnično-taktičnih rešitev v obliki situacijske tehnike, igralnih situacij in igralnih oblik, ki so ena vodilnih učnih metod v trenažnem procesu moštev, ter upoštevanje postopnosti prehoda od skupinske k moštveni taktiki pri samem procesu treniranja.

KAZALO

1	UVOD	7
2	PREDMET IN PROBLEM	8
2.1	SODOBNI MODEL IGRE	9
2.2	TAKTIKA NOGOMETNE IGRE.....	11
2.3	TEORETIČNA ANALIZA NOGOMETNE IGRE – povezanost analize igre in metodike učenja igre	14
2.4	NAČINI POUČEVANJA	16
2.5	UČNE METODE	17
2.6	DOSEDANJE RAZISKAVE	19
3	CILJI NALOGE.....	22
4	METODE DELA	22
5	ANALIZA IGRE EKIP 1. SNL V PRIPRAVI IN ZAKLJUČKU NAPADA PO KRILNEM POLOŽAJU	23
5.1	PREDSTAVITEV MOŠTEV IN IGRALNIH PAROV 16. IN 17. KROGA TEKMOVANJA V 1. SNL	24
5.1.1	PREDSTAVITEV PAROV 16. KROGA TEKMOVANJA	25
5.1.2	PREDSTAVITEV PAROV 17. KROGA TEKMOVANJA	27
5.2	IZBRANE TIPIČNE SESTAVNE SITUACIJE, SITUACIJSKA TEHNIKA (A), IGRALNE SITUACIJE (B) TER IGRALNE OBLIKE (C).....	30
5.2.1	Sestavna situacija: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po prodoru in varanju ter podajo pred vrata	31
5.2.2	Sestavna situacija: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po menjavi strani napada ter podajo pred vrata.....	35
5.2.3	Sestavna situacija: priprava in zaključek napada po krilnem položaju z protinapadom ter podajo pred vrata.....	39
5.2.4	Sestavna situacija: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po povratni ter takoj globinski podaji in podaji pred vrata	45
5.2.5	Sestavna situacija: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po podaji za hrbet nasprotne zadnje linije po zraku in podaja pred vrata	49
5.2.6	Sestavna situacija: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po dvojni podaji in direktni na tretjega napadalca ter podaja pred vrata.....	53

5.2.7	Sestavna situacija: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po dvojni podaji in podaji pred vrata	59
5.2.8	Strukturna situacija: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po vtekanju za hrbet ter podaja pred vrata	63
5.2.9	Sestavna situacija: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po podaji med dva branilca in nato podajo pred vrata	67
5.3	POGOSTOST POJAVLJANJA POSAMEZNE TIPIČNE SESTAVNE SITUACIJE TER POGOSTOST PRIPRAVE IN ZAKLJUČKA NAPADA PO KRILNEM POLOŽAJU POSAMEZNIH MOŠTEV 1. SNL.....	73
5.4	RAZPRAVA	79
6	SKLEP	83
7	VIRI IN LITERATURA	85

1 UVOD

Šport v današnjem svetu ni več samo sprostitvena dejavnost, kot je to veljala v preteklih stoletjih, ampak vse bolj zavzema pomembno mesto v človekovem razvoju. Današnja družba je vse bolj usmerjena k sedečemu in fizično nezahtevnemu načinu življenja. Ta način pa pušča sledi na človekovem lokomotornem aparatu, ki postaja vse bolj zaostal in zarjavel ter nezmožen prenašati včasih že manjše obremenitve. Na drugi strani pa so psihični pritiski na posameznika vedno hujši, družba nas vse bolj omejuje in usmerja v potrošniško zmanipuliran način življenja, ki ne dopušča lastnega mišljenja, ampak obremenjuje posameznika do te mere, da le-ta ne razmišlja več o človeških vrednotah, ampak je usmerjen samo še v zaslužek in porabo. Ta usmeritev pa se začne že pri otrocih, ki so jim včasih športne igre pomenile pomemben del iger, s katerimi so preživljali svoje otroštvo, dandanes pa je vse več negativnih alternativ, ki otroke oddaljujejo od družbe, jih osamijo, hkrati jim dajo možnost življenja v virtualnem svetu, medtem pa njihov telesni razvoj zaostaja, vse večkrat pa ga spremlja tudi prekomerna telesna teža. Posledično sledijo zdravstvene težave že od rane mladosti, ki se nadaljujejo skozi vse življenje. Šport v svojem bistvu omogoča igro, v kateri si lahko uspešen, in ima posledično pozitivne vplive na mentalni razvoj otrok in mladine. Tako je šport postal pomembno sredstvo v procesu ohranjanja fizičnega in tudi psihičnega zdravja ne le posameznika, ampak celotne družbe.

Šport pa je skozi svoj razvoj postal pomemben dejavnik gospodarskega razvoja družbe. Z razvojem športa se razvijajo najrazličnejše tehnologije tako v gradbeništvu, tekstilni in obutveni industriji, medijih, kot tudi poslovnih strategijah trženja, turizma, gostinstva itd.

Bistvo športa pa je igra. Kot navaja Huizinga (1992), je igra obstajala pred človekom in je starejša od kulture. V civilizacijsko še nerazviti družbi je človek spontano odvečno delovno moč in prosti čas izrabljal v nekako igrivem delovanju, v igri in plesu, ki je bilo podobno obrednemu, religioznemu vedenju.

Karakteristike igre po Johanu Huizingi (Kopasič, 2008):

- izvaja se znotraj omejenega prostora;
- izvaja se s pomočjo pravil, ki jih igralci sprejemajo prostovoljno oziroma jih v situacijah igranja slepo obvezujejo;
- običaji in zakoni vsakdanjega življenja nimajo na področju igre nobene vrednosti;

- igra je izjemna in fiktivna;
- igra je svobodno dejanje, ni običajno niti pravo življenje.

Nekateri avtorji pa igro opisujejo bolj preprosto. Branko Elsner (v nadaljevanju Elsner, 2002) navaja, da je igra prosta umska in telesna aktivnost z nešteti možnostmi ustvarjalnega izražanja.

Nogomet kot igra, ki jo pogostokrat imenujemo tudi najpomembnejša postranska stvar na svetu, buri domišljijo in s svojo privlačnostjo v času njenih največjih dogodkov ustavlja svet. Tako se z nogometom v mlajših selekcijah ukvarja največ mladih, ki svoj smisel prostega časa namenijo športu. Razvoj mladih pa pelje v napredek igre – najprej na nižjih stopnjah, nato na državnih prvenstvih, najbolj uspešni pa svoje sposobnosti preverijo tudi v najmočnejših svetovnih ligah. Na vprašanje, zakaj se največ otrok, ki so dejavni v športu, ukvarja ravno z nogometom, je mogoče odgovoriti s preprostim dejstvom, da za nogometno igro ne potrebuješ drage opreme in jo lahko igraš skoraj v vseh pogojih po celem svetu od plaž Ria de Janeira preko betonskih ulic New Yorka pa vse do zasneženih poljan Reykjavika.

Nogomet je moštvena igra. Uvrščamo ga med polistrukturne kineziološke aktivnosti kompleksnega tipa, kjer se pojavljajo osnovne tipične in atipične situacije, ki jih izvajamo z žogo ali brez nje. Te situacije rešujemo s povezovanjem različnih strukturnih enot gibanja, ki je lahko ciklično ali aciklično (Elsner, 2004).

2 PREDMET IN PROBLEM

Predmet naloge sega v področje analize nogometne igre. Analiza nogometne igre pa spada v strokovno raziskovalno področje, s pomočjo katerega strokovnjaki ugotavljajo značilnosti modelov igre najuspešnejših evropskih in svetovnih moštev, ki so nosilci globalnega razvoja nogometa. Znotraj teh moštev se iščejo razlike, ki so glavni razlog za uspešnost enega ali drugega modela igre. Zaradi kompleksne sestave nogometne igre, torej kopice dejavnikov uspešnosti, zahteva analiza sistematični pristop. Predmet naloge je torej vezan na ugotavljanje strukture nogometne igre v pripravi in zaključku igre v napadu.

V nalogi sem obravnaval problematiko nogometne igre v fazi napada ter metodiko učenja igre. To pomeni uporabo metod in vaj za učenje igre v napadu – natančneje pripravo in

zaključek napada po krilnem položaju. Bistveni del se nanaša na pričetek napadalne akcije po odvzeti žogi kjerkoli na igrišču in predstavitev devetih tipičnih načinov priprave in zaključka napada po krilnem položaju.

Te značilnosti so bile ugotovljene iz igre moštev 1. Slovenske nogometne lige, ki so se zgodile v 16. in 17. krogu prvenstva v sezoni 2009/2010. Vsako moštvo je bilo analizirano dvakrat. Zaporedna kroga sem izbral načrtno, saj se tako lahko nazorno pokaže, katere tipe imajo moštva uigrane (in so posledično tipične akcije) in katera moštva določene tipe izvajajo zgolj naključno in so atipične akcije. Predmet raziskave je bilo 10 tekem, ki so se odvijale 31. 10. 2009, 7. 11. 2009 in 8. 11. 2009. Iz teh tekem sem izrisal devet tipičnih sestavnih situacij. Za vsako izrisano sestavno situacijo sem nato izrisal vajo situacijske tehnike ter igralno situacijo, s katero je mogoče vaditi določen tip sestavne situacije. Za podobne tipe igralnih situacij pa sem izrisal še različne igralne oblike, s katerimi je mogoče čim bolj približati vadbo dejanskim dogodkom med tekmo.

Na koncu sem izdelal še analizo pogostosti pojavljanja tipičnih sestavnih situacij in predstavil vzroke za pojavljanje teh situacij na tekmah.

2.1 SODOBNI MODEL IGRE

Nogometna igra se je skozi zgodovino nenehno spreminjala. Tako se je pojavil termin sodobni model igre, ki določa značilnosti igre v aktualnem času, ter sodobni model igralca, ki v tej igri sodeluje. Spremembe v igri so posledica sprememb nogometnih pravil, razvoja nogometašev, njihovih sposobnosti ter morfoloških značilnosti.

Različne etape razvoja nogometne igre so bile v začetku pogojene z izboljšanjem tehničnih sposobnosti, v nadaljnjih etapah pa z izboljšanjem taktičnih in motorično-funkcionalnih sposobnosti posameznih igralcev (Elsner 2002).

S spreminjanjem pravil igre želi svetovna nogometna organizacija povečati dinamiko v igri in napadalnost ter "zaščititi" igro (še posebej) v napadu tako, da bi bilo manj grobosti. Sodobni model pomeni način igre najuspešnejših moštev, kar pomeni način sodelovanja med igralci v obeh fazah igre in dinamika igre, model igralca pa sposobnosti in lastnosti, ki naj bi jih imel igralec, da lahko uspešno sodeluje v sodobnem modelu igre (Verdenik, 2006).

Model igre je po Elsnerju (2004) definiran kot zamišljena predstavitev igre, je vzorec igre, organizirani sistem, ki imitira želeno organiziranost in usklajenost delovanja igralcev v vseh fazah igre. Seveda pa se model spreminja in modernizira, se razvija. Zato modelu, ki zajema karakteristike trenutnega stanja, ki je v nenehnem napredku in časovni revoluciji, imenujemo sodobni model. Glavne značilnosti sodobnega modela igre sta sodelovanje med igralci in dinamika igre. Obe komponenti sta nerazdružljivo povezani, saj sta soodvisni.

Sodelovanje med igralci je večstransko in odvisno tudi od načina vodenja, individualnosti igralcev, sestave moštva, sistema vrednosti itd. Posebej pomembno je motorično komuniciranje ob sočasnem komuniciranju z žogo in upoštevanju velikosti igralne površine (Elsner, 2004).

Dinamika igre pa je odvisna od kondicijske priprave igralcev, taktične informiranosti igralcev in uigranosti moštva ter od osvojene dinamične tehnike igralcev (Verdenik, 2005).

Za ugotavljanje sodobnega modela igre in njenih značilnosti pa se uporabljajo najrazličnejše metode spremljanja igralcev ter moštev na različnih tekmah. Najpogosteje se uporablja video analiza tekem ter motorična testiranja igralcev.

Po Elsnerju (2004) povzemam različne načine premagovanja nasprotnika, ki se razlikujejo po različni razporeditvi igralcev na igrišču, ob kontinuiranem napadanju s pritiskom (presing) na nasprotnika ali z obrambnim slogom igre s hitrimi nasprotnimi napadi in podobnim. Ne glede na razporeditev igralcev na igrišču (sistem) in obliko komunikacijske mreže (stil) je igra razdeljena na dve fazi:

- na igro v fazi napada in
- na igro v fazi branjenja.

Faza igre v napadu je obdobje v igri, ko moštvo z različnim oblikovanjem komunikacijske mreže z različno dejavnostjo na različnih delih igrišča prehaja iz obrambe v napad, pripravlja in zaključuje napad. Faza igre v obrambi je obdobje v igri, ko moštvo z različnim oblikovanjem komunikacijske mreže z različno dejavnostjo na različnih delih igrišča prehaja iz napada v obrambo, preprečuje pripravo in zaključek napada. Vsako fazo igre delimo na tri podfaze, in sicer:

Faza napada:

- prehod iz obrambe v napad,
- priprava zaključka napada in
- zaključek napada.

Faza obrambe:

- prehod iz napada v obrambo,
- preprečevanje priprave napada in
- preprečevanje zaključka napada.

Znotraj teh podfaz pa poznamo načine delovanja moštva, ki določajo različne značilnosti vsake podfaze. Ti različni načini znotraj samih podfaz so najpogostejši predmet raziskav, saj se tukaj najpogosteje pojavljajo razlike med posameznimi moštvi. Te razlike v fazi obrambe se kažejo v načinu preprečevanja napada nasprotnika s presingom, počasno, hitro vračanje na lastno polovico igrišča, tesno pokrivanje, pokrivanje mož na moža, pokrivanje prostora, "lovljenje" nasprotnika v nedovoljen položaj itd. V fazi napada se pojavljajo razlike v načinu samega prehoda, priprave ali zaključka napada, saj je le-ta lahko izveden skozi sredino ali po krilnem položaju ali pa je zaključek napada izveden iz prekinitve igre.

2.2 TAKTIKA NOGOMETNE IGRE

Taktika je načrtovani način igre, ki se prilagaja najrazličnejšim pogojem s ciljem doseganja najboljših rezultatov. Taktični načrt v najširšem smislu (strategija delovanja) je odvisen od končnega cilja, postavljenega skozi daljše obdobje. Uresničitev tega cilja zahteva vsestransko aktivnost in prizadevnost vsakega kolektiva skozi daljše obdobje. Taktični načrt v ožjem smislu rešuje naloge na določeni tekmi.

Kadar govorimo o taktiki v ožjem smislu, pa le to določimo za celotno moštvo, za del moštva in tudi za posameznika. V odrejenem načinu igre moštva ne rešujemo do potankosti vseh nalog. Poleg odrejene igre mora posameznik ali skupina sama reševati nastale situacije v sklopu moštvene taktike. Obliko, kako so igralci razporejeni na igrišču, na katerem delu igrišča delujejo, kako se gibljejo, imenujemo sistem, ki igralcem določa njihove splošne naloge (Elsner, 2004).

Delitev nogometne taktike

Avtor Elsner (2004) je taktiko delil na sledeči način.

Glede na število igralcev, ki jih zajema delimo taktiko na:

1. Posamično
2. Skupinsko
3. Moštveno

Posamična taktika je načrtno uspešno usmerjeno delovanje igralca v napadu ali obrambi pri reševanju igralnih situacij. Taktične zamisli igralci rešujejo s pomočjo izvajanja strukturnih enot, ki jih delimo na enote, ki se odvijajo v napadu in v obrambi. Te so:

a) napad:

- odkrivanje igralca
- podajanje žoge
- sprejemanje žoge
- vodenje žoge
- varanje z žogo
- streljanje na vrata

b) obramba:

- pokrivanje igralca
- odvzemanje žoge
- izbijanje žoge

Skupinska taktika je načrtno uspešno medsebojno sodelovanje dveh ali več igralcev v napadu ali obrambi pri reševanju igralnih situacij. Osnova skupinske taktike je obvladanje strukturnih enot, tehnično – taktičnih prvin ob upoštevanju določenih načel. Ta načela se ravno tako kot strukturne enote delijo na upoštevanje v napadu in v obrambi. Te so:

a) napad:

- menjavanje mest
- praznjenje prostora in utekanje

b) obramba:

- medsebojna pomoč – varovanje
- prevzemanje
- medsebojno nadomeščanje
- ožjenje prostora

Moštveno (skupno) taktiko je možno graditi le na individualnih znanjih in sposobnostih igralcev. Igralci morajo obvladati strukturne enote v fazi napadanja in v fazi branjenja. Te sposobnosti, dopolnjene s splošnimi zakonitostmi taktike skupne igre, omogočajo graditev in nadaljnji razvoj skupne igre. Taktiko skupne moštvene igre delimo na:

- taktiko igre v obrambi
- taktiko pri prehodu iz napada v obrambo in nasprotno
- taktiko igre v napadu

2.3 TEORETIČNA ANALIZA NOGOMETNE IGRE – povezanost analize igre in metodike učenja igre

Na naslednji strani je grafično prikazana sestava igre, kjer sem se osredotočil na sestavo igre v napadu. Pod grafičnim prikazom pa je ta sestava še opisana in razložena.

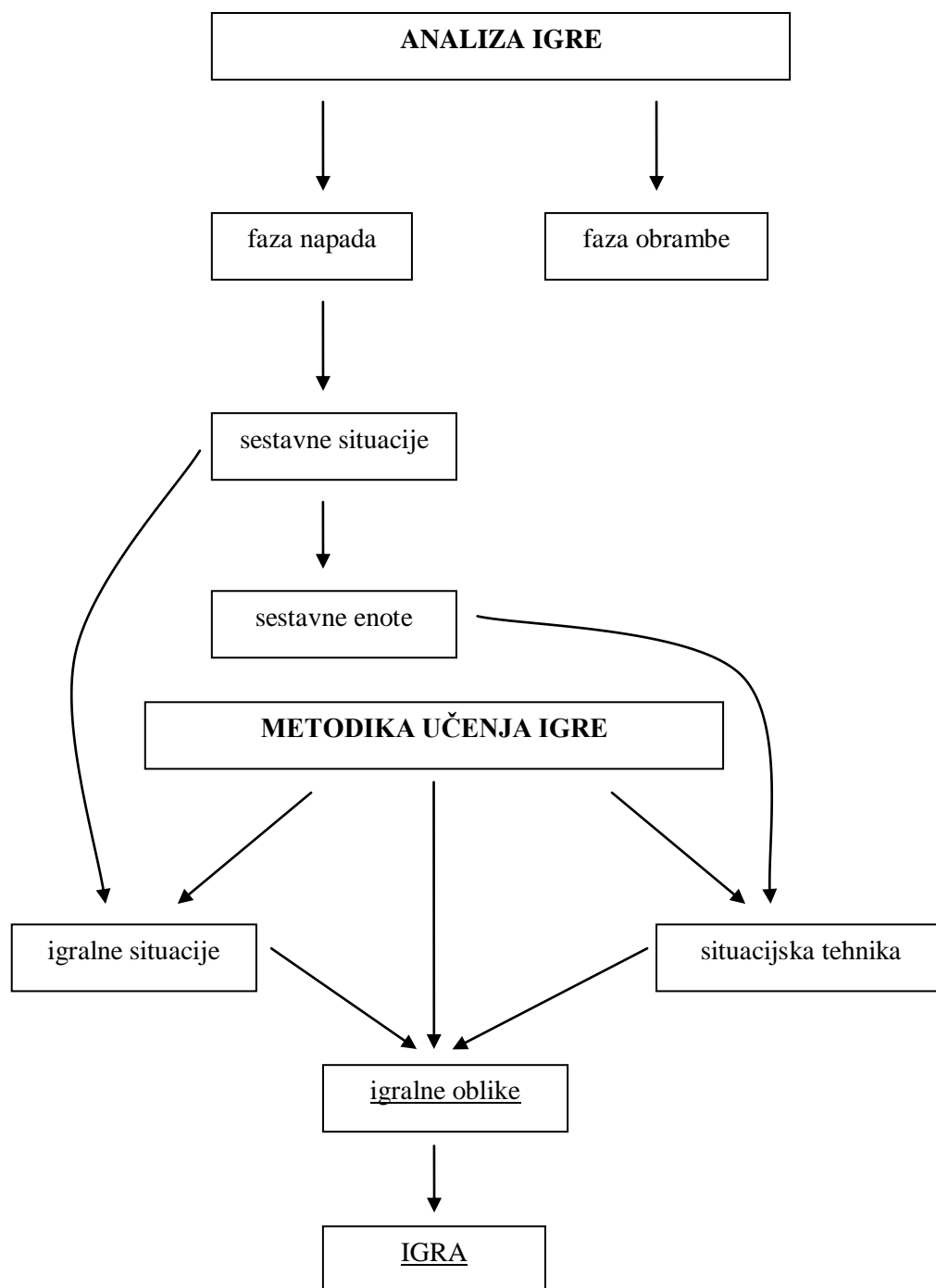

Diagram: Povezanost analize igre in metodike učenja igre (Verdenik, 2010)

Kot že omenjeno, je igra sestavljena iz dveh faz, in sicer faze napada in faze obrambe ter iz nekaj podfaz. Sedaj se bom usmeril na sestavo igre v napadu, ki je tudi predmet naloge. Fazo napada smo že razdelili na tri segmente, sedaj pa bom podrobneje razložil dele teh segmentov, ki so bili predstavljeni na spletu pod naslovom Metodika učenja igre – organizacija igre v napadu (pridobljeno 25. 2. 2010).

- Sestavne situacije so posamezni odseki igre v fazi napada.
- Igralne situacije so taktično-tehnične vaje, povzete po sestavnih situacijah, ki služijo za učenje igre v procesu treninga.
- Sestavne enote so deli sestavne situacije (podajanje žoge, odkrivanje igralca itd.). Delno jih lahko poimenujemo tudi situacijska tehnika ali dinamična tehnika.
- Igralne oblike so različne oblike iger, ki so zelo podobne ali skoraj identične pravi igri (Elsner, 2004).

Povzeto po Elsnerju (2004) so sestavne situacije lahko tipične ali atipične. Tipične so tiste sestavne situacije, ki se na tekmah večkrat ponavljajo in so vidne v vsaki podfazi igre. Atipične situacije pa so tiste, ki se v igri trenutno in nepričakovano pojavijo, igralci jih oblikujejo z improvizacijo. Rešitve so nepredvidljive, vedno drugačne, izpelje pa jih posameznik ali igralci z medsebojnim sodelovanjem. K osnovnim tipičnim situacijam prištevamo tudi tiste, ki so vezane na prekinitve igre: metanje avta, prosti in kazenski strel, kot, udarec od vrat in sodniška žoga.

Igralne situacije so razdeljene glede na taktično usmerjenost. S tem mislim predvsem na število sodelujočih igralcev v eni akciji. Tako je lahko igralna situacija del posamične taktike (eden igralec), skupinske taktike (do pet igralcev) ali moštvene taktike (od šest do enajst igralcev).

Iz zgornje skice je razvidna tudi medsebojna povezanost analize igre in metodike učenja igre. To medsebojno povezanost lahko imenujemo tudi »iz igre do igre« - spoznati igro in jo z ustreznim procesom treninga napraviti še kakovostnejšo. Z analizo igre namreč ugotovimo določene sestavne situacije in sestavne enote. V procesu treninga pa na osnovi njih (in ustreznih sposobnosti igralcev) priredimo ustrezne igralne situacije, vaje situacijske tehnike in igralne oblike.

Ker se diplomska naloga nanaša tudi na možnosti uporabe tipičnih situacij v praksi, je v nadaljevanju podano nekaj teorije iz podajanja snovi vadečim.

2.4 NAČINI POUČEVANJA

V poučevanju poznamo različne metode podajanja učne snovi. Za te načine podajanja, utrjevanja in preverjanja snovi se največkrat uporabljajo izrazi, kot so učne metode, metodični postopki, metode vadbe.

Učne metode so načini, ki se jih poslužuje učitelj pri komunikaciji z učenci tako pri posredovanju snovi, ponavljanju ali evalvaciji. Groba razdelitev ponazarja naslednje metode:

- razlaga (monološka ali akromatska metoda),
- prikaz, predstavitev (demonstracija),
- pogovor (dialoška metoda) .

V grobi razdelitvi zasledimo metode, ki so teoretične (razlaga, pogovor) ter praktične (prikaz). Natančneje pa praktične učne metode delimo na:

- metodo igre,
- sintetično metodo,
- analitično metodo ,
- kombinatorno metodo,
- situacijsko metodo,
- tekmovalno metodo.

Vsaka metoda pa ima svoje prednosti in svoje slabosti. Zato je zelo pomembno kdaj in v katerih pogojih katero učno metodo izberemo. Izbira učne metode, ki jo bomo uporabili za predstavitev ali vadbo določene vsebine je odvisna od naslednjih dejavnikov:

- učne vsebine,
- razvojne stopnje otrok,
- razvitosti določenih spretnosti otrok,
- stopnje učnega procesa (posredovanje novih vsebin, utrjevanje, preverjanje),
- IKT podpore (Informacijsko-komunikacijska tehnologija),
- števila učencev v razredu,
- časa, ki je na voljo,
- učiteljeve osebnosti (Didaktika šolske športne vzgoje, 2009).

Metodični postopki so izbor in zaporedje nalog, ki pripeljejo vadečega do končne izvedbe neke prvine, sestave ali taktične kombinacije. Metode vadbe so izbor in zaporedje nalog, usmerjenih predvsem na razvoj posamezne gibalne sposobnosti.

2.5 UČNE METODE

Metodi, ki se v nogometu najpogosteje uporabljata za učenje igre sta situacijska metoda in metoda igre. Ti metodi sta po vsebini in načinu posredovanja nogometnih motoričnih sposobnosti, tehnično-taktičnih informacij in drugih elementov nogometne igre najpomembnejši saj se od vseh metod najbolj približata sami igri.

Situacijska metoda pomeni uporabo igralnih situacij, ki so vezane na igralna mesta v okviru sistema. Izvaja se brez nasprotnikov, katere predstavljajo ovire v obliki figur na igrišču. Situacijska metoda se uporablja pri učenju tipičnih in atipičnih igralnih situacij v vseh fazah igre. Osnovni namen te metode je taktična informiranost nogometaša. Stopnja znanja tehnično-taktičnih prvin mora biti zelo visoka, da omogoča izpopolnjevanje teh prvin v oteženih in olajšanih okoliščinah. Težavnost teh okoliščin pa moramo prilagajati sposobnostim vadečih in namenu vadbe. Trener mora posredovati nekaj idej, kako reševati določene situacije med igro.

Metoda igre pa predstavlja najkrajšo in tudi najučinkovitejšo pot do igre. V igralnih oblikah, ki so podobne nogometni igri, niso pa še nogometna igra, učimo in predvsem izpopolnjujemo neko nogometno gibanje. Igralne oblike vsebujejo samo nekatere značilnosti in zahteve nogometne igre, največkrat so poenostavljene in jim lahko, glede na namen, spreminjamo pravila (različni številčni odnosi med igralci, prosti igralci, različna velikost prostora, število dotikov, prilagojena pravila igre ...). Ta metoda vadečim prinaša večje veselje do vadbe, večjo motiviranost, sproščenost, dovolj je individualizacije, večja je raznovrstnost reševanja igralnih situacij. S to metodo razvijamo igro (uigravanje), specialno vzdržljivost, tehniko, agresivnost itd. Metoda ima tudi svoje slabosti: avtomatizacija napačnega izvajanja gibanja, prevelika individualnost, napačno oblikovanje medsebojne komunikacije v igri (Verdenik, 2005).

Metoda igre je metoda, kjer vadečim posredujemo informacijo skozi določene igralne oblike. Igralne oblike so vezane na situacije, s katerimi se vadeči srečujejo na igrišču (tekma, vadbeni proces) (Miroslavjevič 1993).

Naslednje metode so manj pomembne pri ustvarjanju same igre, so pa enako pomembne za popolno nogometno izobrazbo in usposobljenost nogometašev.

Sintetična metoda se uporablja pri razvijanju nogometnih motoričnih sposobnosti (npr. tek s spreminjanjem smeri, natančnost zadevanja cilja iz počasnega vodenja žoge), ki omogočajo izvedbo posamičnih strukturnih enot, pri povezovanju strukturnih enot, ne pa tudi pri oblikovanju tipičnih igralnih strukturnih situacij v raznih fazah igre. Ta metoda je uporabna pri osnovni vadbi in pri kvalitetni vadbi predvsem takrat, ko gre za izvajanje in povezovanje težjih strukturnih enot (npr. zaustavljanje žoge z glavo).

Analitična metoda se uporablja pri osnovni vadbi in to le v povezavi z drugimi metodami in ne samostojno. Bila je vodilna metoda v starejši metodiki poučevanja. Omogoča pravilno in točno učenje tehnično-taktičnih prvin z veliko gostoto ponavljanja; je dolgačasna in ne motivira, ker je vadba delov strukturnih enot zelo oddaljena od končnega cilja – igre. Kljub temu se v izjemnih primerih uporablja in je nenadomestljiva, in sicer:

- ko gre za odpravljanje napak, ki onemogočajo napredek posameznika (npr. tehnično slab udarec z notranjim delom stopala onemogoča zadevanje cilja s strani);
- pri zahtevnejših strukturnih enotah (npr. udarjanje žoge iz zraka z obratom);
- pri strukturnih enotah, kjer je večja nevarnost poškodbe (metanje vratarja na žogo, odvzemanje s podrsavanjem).

Kombinirane metode so tiste, pri katerih učimo strukturne enote in razvijamo specifične nogometne motorične sposobnosti izmenično z uporabo različnih metod. Prednost kombiniranih metod je v večji zanimivosti vadbe, kakovostnejši izvedbi strukturnih enot, različni intenzivnosti, gostoti vadbe in podobno.

Tekmovalna metoda se uporablja, ko gre za preverjanje uspešnosti procesa treninga od preverjanja posameznih sposobnosti do pripravljenosti za igro (Elsner, 1984).

2.6 DOSEDANJE RAZISKAVE

Z razvojem nogometa in tehnike, ki je nogomet spremljala, se je pričelo razvijati tudi raziskovalno delo na področju športa nasploh, pa tudi nogometa. Tako so tekme postale predmet proučevanja širokih množic raziskovalcev predvsem po zaslugi razvoja televizijske tehnike ter možnosti shranjevanja posnetkov, tako da je bilo mogoče določeno tekmo pregledati znova in znova ter tako iskati značilnosti igre. Raziskovalci so bili navadno trenerji, ki so iskali možnosti napredka svojih ekip, kot tudi z namenom pripraviti se na možnega nasprotnika, s katerim se bo njegovo moštvo morebiti srečalo. Tako so avtorji raziskav najpogosteje raziskovali področje tehnično-taktičnih elementov igre, kjer so želeli največkrat ugotoviti predvsem:

- pogostost uporabe tehnično-taktičnih elementov,
- natančnost izvedbe tehnično-taktičnih elementov,
- uspešnost izvedbe tehnično-taktičnih elementov.

V nadaljevanju sem navedel nekaj raziskav, ki so že bila opravljena na področju nogometne igre pri nas in v tujini. Osredotočil sem se predvsem na raziskave s tematiko, ki je tako ali drugače zajemala tudi predmet moje raziskave, torej pripravo in zaključek napada po krilnem položaju.

W. Kuhn in W. Meier (1974) sta analizirala igro 14 ekip na svetovnem prvenstvu v Nemčiji. Analiza je zajela 24 od 38 tekem. Tekme so bile posnete na videorekorder. Povprečno število podatkov na tekmo je bilo 250, po selekciji pa jih je ostalo še 95. Strokovna ekipa je podatke razdelila na 16 področij. Eno izmed teh področij je bila tudi igra v širino in globino (Rozina, 2000).

Omladič (1987) je predstavil pripravo in zaključek napada po krilnem položaju, metode in sredstva za učenje in izpopolnjevanje igralcev v zvezi z problematiko. Ugotovil je, da iz metod največ uporabljamo metodo igre in situacijsko metodo, izmed sredstev pa enostavne tehnično – taktične vaje, igralne oblike in strukturne situacije na krilnem položaju.

Lovrečič (1991) se je v svoji raziskavi osredotočil na skupno taktiko v napadu s poudarkom na pripravi in zaključku napada po krilnem položaju ter sestavi in metodam za učenje in izpopolnjevanje igralcev v zvezi s to problematiko. Tudi Lovrečič je, kakor že Omladič pred njim, ugotovil, da se iz metod največ uporablja metoda igre in situacijska

metoda, izmed sredstev pa enostavne tehnično-taktične vaje, igralne oblike in strukturne situacije na krilnem položaju.

Janev (1995) je ugotavljal značilnosti napada v nogometni igri na SP v ZDA leta 1994 in nekatere značilnosti sodobne nogometne igre v napadu ter jih primerjal s tistimi na SP v Italiji leta 1990. Raziskava je pokazala, da v nogometni igri prevladuje obrambna taktična usmerjenost. Uspešnejše so bile ekipe, ki so izvajale protinapade, menjave ritma napadanja, napade preko krilnih položajev in so več streljale na gol.

Lorger (1997) je ugotavljal kvantitativne razlike med 1. Slovensko nogometno ligo (v nadaljevanju 1. SNL) in nogometno reprezentanco. Iskal je razlike v TE-TA elementih. Raziskava je pokazala, da moštva v 1. SNL precej pogosteje uporabljajo protinapad kot Reprezentanca Slovenije; ta pogosteje napada s kontinuiranimi hitrimi napadi kakor moštva v 1. SNL. Reprezentanca je bila v napadu sposobna večkrat podati žogo in jo imeti tudi dalj časa v svoji posesti v primerjavi z moštvi 1. SNL. Tako eni kot drugi so največ žog izgubili zaradi netočne podaje in izgubljenih dvobojev z nogo. Prav tako ni bilo razlik pri prehodu v napad preko vratarja, saj so oboji največkrat prešli v napad z degažiranjem vratarja. Reprezentanca je največ zadetkov dosegla po podaji s krila, v 1. SNL je bilo največ zadetkov doseženo skozi sredino. Reprezentanca je več streljala na vrata v 16-metrskem prostoru kot moštva 1. SNL, natančnejša je bila tudi pri udarcih na vrata.

Rozina (2000) je analiziral igro nogometnega kluba Maribor Teatanic v fazi napada v Ligi prvakov in prišel do ugotovitve, da je Maribor praktično v vseh elementih napada slabši od nasprotnikov. Ena od opazovanih značilnosti igre je bil tudi zaključek napada po krilnem položaju.

Kopasić (2008) je na podlagi video analize ugotavljal značilnosti modela igre v fazi napada nogometnega kluba FC Barcelona, zmagovalca Lige prvakov v sezoni 2005/2006, ter primerjal izvedbo tehnično-taktičnih elementov nogometne igre v napadu med nogometnim klubom FC Barcelona in njegovimi nasprotniki.

Ilješ (2008) je na podlagi video analize ugotavljal značilnosti igre Nemške državne nogometne reprezentance v fazi napada in jih primerjal z nasprotniki nemške reprezentance na Svetovnem prvenstvu v Nemčiji 2006. Nemška ekipa je zasedla tretje mesto. Med drugim je Ilješ ugotovil, da si je nemška reprezentanca ustvarila največ priložnosti za zadetek po podaji s krilnega položaja (27,9 %) in po podaji v globino (25 %).

Kajtažović (2009) je na podlagi video analize ugotavljal strukturo igre, torej ugotavljanje sestavnih situacij v fazi prehoda iz obrambe v napad ter pripravi in zaključku napada skozi sredino. Analiziral je igre najboljših ekip v Ligi prvakov v sezoni 2008/2009 na

13 tekмах. Ugotovil je določene zakonitosti nogometne igre v fazi napada, po odvzeti žogi na nasprotnikovi polovici. Predstavljenih je tudi nekaj tehnično-taktičnih rešitev v fazi napada: kako s pomočjo igralnih situacij pridemo do želene igre moštva v napadu, potem ko igralec na nasprotnikovi polovici odvzame žogo in preide v napad z globinsko podajo skozi sredino ali na krilo. Ugotovil je, da je prehod iz obrambe v napad skozi sredino po odvzeti žogi na nasprotnikovi polovici v današnjem trendu nogometne igre pomemben, a obenem zahteven taktični element, ki ga igralci redkokdaj izkoristijo. Ugotovil je tudi, da so najboljše evropske ekipe dobro organizirane v fazi obrambe in da prostor na sredini igrišča zgostijo ter tako otežujejo pripravo in zaključek napada, ki po sredini predstavlja največjo nevarnost za zadetke.

Rožman (2009) je na podlagi video analize iger na Evropskem prvenstvu v nogometu v Avstriji in v Švici leta 2008 ugotovil določene zakonitosti nogometne igre v fazi napada, ki jih izvajajo najboljše evropske reprezentance. V diplomskem delu so predstavljeni metodični koraki učenja in treniranja tehnično-taktičnih rešitev v fazi napada: kako s pomočjo igralnih situacij in igralnih oblik, ki so še vedno vodilne učne metode v trenažnem procesu vrhunskih ekip, pridemo do želene igre moštva.

Stajnko (2009) je na podlagi video analize nekaterih evropskih moštev ugotavljal tipične in atipične situacije, ki jih je opisal in grafično prikazal. Igralne situacije je nato razdelil glede na značilne karakteristike. V nadaljevanju je še predstavil, kako lahko s pomočjo situacijske metode in metodo igre torej igralnih situacij in igralnih oblik v logični povezavi dosežemo uigranost ekipe.

Janžič (2009) je na podlagi video analize Nemške reprezentance na Evropskem prvenstvu v Avstriji in Švici 2008 ugotavljal zakonitosti igre v napadu. Iz igre je povzel tipične in atipične situacije v napadu, ki so tudi zajemale zaključek po krilnem položaju in za njih s pomočjo metodičnih korakov učenja in treniranja tehnično-taktičnih rešitev v fazi napada izdelal proces treninga.

Starčević (2010) je na podlagi video analize ugotavljal značilnosti igre v fazi napada Španske reprezentance, ki je zmagala na Euru 2008. Na tej podlagi je pripravil taktiko obrambe, s katero bi kar se da učinkovito poskušal zaustaviti španski napad. Predstavil je tudi metodiko učenja, uporabnost situacijske metode in metode igre pri razvoju in oblikovanju igre ter reševanju konkretnih problemov v obrambi.

3 CILJI NALOGE

Glede na predstavljena predmet in problem so v diplomski nalogi zadani naslednji cilji:

- Predstaviti strukturo igre v napadu – tipične sestavne situacije v fazi priprave in zaključka napada po krilnem položaju slovenskih moštev, ki so tekmovala v 1. SNL v sezoni 2009/2010.
- Predstaviti metodiko učenja igre v napadu – priprava in zaključek napada po krilnem položaju:
  - Izbira metod: situacijska metoda in metoda igre
  - Izbira vaj: situacijska tehnika, igralne situacije in igralne oblike
- Ugotoviti pogostost pojavljanja posameznih tipičnih sestavnih situacij priprave in zaključka napada po krilnem položaju pri moštvih v 1. SNL.

4 METODE DELA

Pri pripravi diplomske naloge monografskega tipa sem uporabil faktografsko metodo za uvodni in teoretični okvir, torej izbiro literature z nogometno vsebino v obliki knjig in učbenikov. Nekaj literature sem našel tudi s pomočjo brskanja po svetovnem spletu. Za analizo problema sem uporabil analitično metodo video analize.

Podatki so zbrani na osnovi ogleda posnetkov desetih tekem 1. SNL. Posnetke tekem sem pridobil s pomočjo Sodniške organizacije Slovenije, ki ima posnete vse tekme 1. SNL. Posnetki so bili v DVD-formatu, od koder sem jih analiziral in prikazal uporabo v praksi.

Za grafično ponazoritev sem uporabil računalniški program Soccer playbook 010 p.

Za analizo značilnosti igre slovenskih moštev sem uporabil metodo intervjuja, ki sem ga opravil z trenerjem NK CM Celja Milanom Đuričićem dne 30. 3. 2010.

Za snemanje intervjuja sem uporabil diktafon znamke Olympus VN-480 PC.

5 ANALIZA IGRE EKIP 1. SNL V PRIPRAVI IN ZAKLJUČKU NAPADA PO KRILNEM POLOŽAJU

Kot je namen podobnih raziskav, je namen tudi te pridobiti čim več informacij o tehnično-taktičnih variantah ekip in posameznikov, ki jih uporabljajo ekipe na tekmah. S pomočjo analize poizkušamo izluščiti smernice nadaljnjega razvoja ali pridobiti informacije o nasprotniku z namenom priprave na medsebojno srečanje. Bistvo je torej določiti vzroke uspešnosti posameznih moštev.

V nadaljevanju so grafično prikazani tehnično-taktični elementi v fazi priprave in zaključka napada po krilnem položaju. Najprej sem določil devet tipičnih sestavnih situacij, katere sem poizkušal najti na posamezni tekmi. Za posamezne sestavne situacije sem izdelal vajo situacijske tehnike, s katero usposobimo igralca do nivoja, da lahko izvaja igralno situacijo. Nato sem za vsako tipično sestavno situacijo izdelal igralno situacijo, s pomočjo katere je mogoče tipično situacijo prenesti v igro. Na koncu pa sem izdelal še igralne oblike, v katerih je cilj izvesti akcijo na enega od tipičnih načinov priprave in zaključka napada po krilnem položaju.

Tipične situacije sem razdelil na naslednje tipe:

1. Priprava in zaključek napada po krilnem položaju po prodoru in varanju ter podajo pred vrata.
2. Priprava in zaključek napada po krilnem položaju po menjavi strani napada ter podajo pred vrata.
3. Priprava in zaključek napada po krilnem položaju z protinapadom ter podajo pred vrata.
4. Priprava in zaključek napada po krilnem položaju po povratni ter takoj globinski podaji in podaji pred vrata.
5. Priprava in zaključek napada po krilnem položaju po podaji za hrbet nasprotne zadnje linije po zraku in podaja pred vrata.
6. Priprava in zaključek napada po krilnem položaju po dvojni podaji in direktni podaji na tretjega napadalca ter podaja pred vrata.
7. Priprava in zaključek napada po krilnem položaju po dvojni podaji in podaji pred vrata.

8. Priprava in zaključek napada po krilnem položaju po vtekanju za hrbet ter podaja pred vrata.
9. Priprava in zaključek napada po krilnem položaju po podaji med dva branilca in nato podajo pred vrata.

5.1 PREDSTAVITEV MOŠTEV IN IGRALNIH PAROV 16. IN 17. KROGA TEKMOVANJA V 1. SNL

Najprej bom predstavil igralne pare v 16. in 17. krogu, pa tudi glavne tehnične značilnosti tekem, kot tudi igralni sistem, v katerem je posamezno moštvo na posamezni tekmi nastopilo. Potrebno je še poudariti, da je bilo določanje sistema zahtevno zaradi načina snemanja tekem, kar je povzročilo možnost napake pri določanju sistema igre.

Moštva, ki so v sezoni 2009/2010 sodelovala v 1. SNL:

Olimpija

Interblock

Nafta

Rudar

Domžale

Maribor

CM Celje

Luka Koper

HIT Gorica

Labod Drava

5.1.1 PREDSTAVITEV PAROV 16. KROGA TEKMOVANJA

Podatki o tekmah so pridobljeni iz spletne strani Nogometne zveze Slovenije dne 1. 3. 2010

a) HIT Gorica : Interblock 4:3 (1:2)

Datum: 31. 10. 2009 ob 18.00

Kraj: Nova Gorica - Športni park

- Sodniki:
- Gl.sodnik: Huselja Emir (Velenje)
  - 1. pomočnik: Jovanović Stevo (Celje)
  - 2. pomočnik: Bezjak Janez (Gorišnica)
  - Četrti sodnik: Glažar Roman (Hajdina)
  - Delegat: Gustinčič Iztok (Portorož - Portorose)

Gledalcev: 450

Moštvo Hit Gorice je igralo v sistemu 1 : 4 : 4 : 2

Moštvo Interblocka je igralo v sistemu 1: 4 : 2 : 3 : 1

b) Rudar : Labod Drava 0:3 (0:0)

Datum: 31. 10. 2009 ob 18.00

Kraj: Velenje - Mestni stadion ob jezeru

- Sodniki:
- Gl.sodnik: Jug Matej (Tolmin)
  - 1. pomočnik: Zirnstein Robert (Koper - Capodistria)
  - 2. pomočnik: Kopač Borut (Spodnja Idrija)
  - Četrti sodnik: Drečnik Davor (Hrastnik)
  - Delegat: Kodarin Janko (Koper - Capodistria)

Gledalcev: 1800

Moštvo Rudarja je igralo v sistemu 1: 4 : 2 : 3 : 1

Moštvo Drave je igralo v sistemu 1: 4 : 2 : 3 : 1

c) Maribor : CM Celje 3:3 (1:0)

Datum: 31. 10. 2009 ob 20.15

Kraj: Maribor - Ljudski vrt

- Sodniki:
- Gl.sodnik: Skomina Damir (Koper - Capodistria)
  - 1. pomočnik: Arhar Primož (Vrhnika)
  - 2. pomočnik: Stančin Marko (Ljubljana)
  - Četrti sodnik: Frank Pavel (Črni Kal)
  - Delegat: Gros Branko (Beltinci)

Gledalcev: 1000

Moštvo Maribora je igralo v sistemu 1 : 4 : 4 : 2

Moštvo CM Celja je igralo v sistemu 1 : 4 : 4 : 2

d) Olimpija : Luka Koper 0:1 (0:0)

Datum: 31. 10. 2009 ob 14.00

Kraj: Ljubljana - Športni park Ljubljana

- Sodniki:
- Gl.sodnik: Čeferin Darko (Kranj)
  - 1. pomočnik: Rešek Edo (Kranj)
  - 2. pomočnik: Ajdovec Rafael (Kranj)
  - Četrti sodnik: Žnidaršič Andrej (Kranj)
  - Delegat: Režonja Slavko (Turnišče)

Gledalcev: 1000

Moštvo Olimpije je igralo v sistemu 1: 4 : 2 : 3 : 1

Moštvo Luke Koper je igralo v sistemu 1: 4 : 2 : 3 : 1

e) Nafta : Domžale 2:2 (2:1)

Datum: 31. 10. 2009 ob 14.00

Kraj: Lendava - Športni park

- Sodniki:
- Gl.sodnik: Gostenčnik Gregor (Maribor)
  - 1. pomočnik: Karmel Vidko (Maribor)
  - 2. pomočnik: Ploj Boris (Miklavž na Dravskem)
  - Četrty sodnik: Šart Peter (Prevalje)
  - Delegat: Kovačič Alojz (Maribor)

Gledalcev: 800

Moštvo Nafta je igralo v sistemu 1 : 4 : 4 : 2

Moštvo Domžal je igralo v sistemu 1: 4 : 2 : 3 : 1

5.1.2 PREDSTAVITEV PAROV 17. KROGA TEKMOVANJA

f) Luka Koper : Domžale 0:1 (0:1)

Datum: 7. 11. 2009 ob 14.00

Kraj: Koper - ŠRC Bonifika

- Sodniki:
- Gl.sodnik: Šart Peter (Prevalje)
  - 1. pomočnik: Majcen Karel (Šentjur)
  - 2. pomočnik: Šinkovec Bojan (Maribor)
  - Četrty sodnik: Vinčič Slavko (Maribor)
  - Delegat: Kamenshek Jožef (Maribor)

Gledalcev: 300

Moštvo Luke Koper je igralo v sistemu 1: 4 : 2 : 3 : 1

Moštvo Domžal je igralo v sistemu 1: 4 : 4 : 2

g) CM Celje : Olimpija 1:1 (0:0)

Datum: 7. 11. 2009 ob 17.00

Kraj: Celje - Arena Petrol

- Sodniki:
- Gl.sodnik: Drečnik Davor (Hrastnik)
  - 1. pomočnik: Kresnik Dejan (Radlje ob Dravi)
  - 2. pomočnik: Mauko Igor (Ruše)
  - Četrty sodnik: Vehar Jože (Žiri)
  - Delegat: Kacijan Danilo (Cankova)

Gledalcev: 1000

Moštvo CM Celja je igralo v sistemu 1 : 4 : 4 : 2

Moštvo Olimpije je igralo v sistemu 1: 4 : 2 : 3 : 1

h) Labod Drava : Maribor 0:2 (0:1)

Datum: 8. 11. 2009 ob 14.00

Kraj: Ptuj - Mestni stadion Ptuj

- Sodniki:
- Gl.sodnik: Tošeski Boris (Medvode)
  - 1. pomočnik: Kokolj Andrej (Škofljica)
  - 2. pomočnik: Podgornik Janez (Vrhnika)
  - Četrty sodnik: Jug Matej (Tolmin)
  - Delegat: Rajh Jožef (Celje)

Gledalcev: 1100

Moštvo Labod Drave je igralo v sistemu 1: 4 : 2 : 3 : 1

Moštvo Maribora je igralo v sistemu 1 : 4 : 4 :

i) Interblock : Rudar 3:1 (3:1)

Datum: 7. 11. 2009 ob 14.00

Kraj: Ljubljana - ZSD Ljubljana

- Sodniki:
- Gl.sodnik: Žnidaršič Andrej (Kranj)
  - 1. pomočnik: Šinkovec Anton (Begunje na Gorenjske)
  - 2. pomočnik: Rep Borut (Radovljica)
  - Četrti sodnik: Čeferin Darko (Kranj)
  - Delegat: Šoštarič Edvard (Maribor)

Gledalcev: 300

Moštvo Interblocka je igralo v sistemu 1 : 4 : 4 : 2

Moštvo Rudarja je igralo v sistemu 1: 4 : 2 : 3 : 1

j) HIT Gorica : Nafta 3:1 (0:1)

Datum: 7. 11. 2009 ob 17.00

Kraj: Nova Gorica - Športni park

- Sodniki:
- Gl.sodnik: Ponis Roberto (Koper - Capodistria)
  - 1. pomočnik: Spasojević Rado (Piran - Pirano)
  - 2. pomočnik: Patarić Dejan (Izola - Isola)
  - Četrti sodnik: Skomina Damir (Koper - Capodistria)
  - Delegat: Vrenk Drago (Brezovica pri Ljubljani)

Gledalcev: 260

Moštvo HIT Gorice je igralo v sistemu 1 : 4 : 4 : 2

Moštvo Nafta je igralo v sistemu 1 : 4 : 4 : 2

5.2 IZBRANE TIPIČNE SESTAVNE SITUACIJE, SITUACIJSKA TEHNIKA (A), IGRALNE SITUACIJE (B) TER IGRALNE OBLIKE (C)

V nadaljevanju so predstavljene izbrane tipične sestavne situacije, ki sem jih že določil in opisal njihove glavne karakteristike. Za vsako sestavno situacijo je predstavljeno, iz katere tekme je bila izrisana in katero moštvo je to akcijo izpeljalo. Poleg pa bo navedeno še, katera moštva so izpeljala podobno akcijo, ki jo lahko uvrstimo v ta tip sestavne situacije. Za vsako sestavno situacijo sem izdelal vajo situacijske tehnike in dve vaji igralne situacije (za skupinsko taktiko in moštveno taktiko). Za sklop treh sestavnih situacij pa sta predstavljeni tudi igralni obliki (za skupinsko taktiko in moštveno taktiko), ki imata naloge, podobne karakteristikam tipične sestavne situacije.

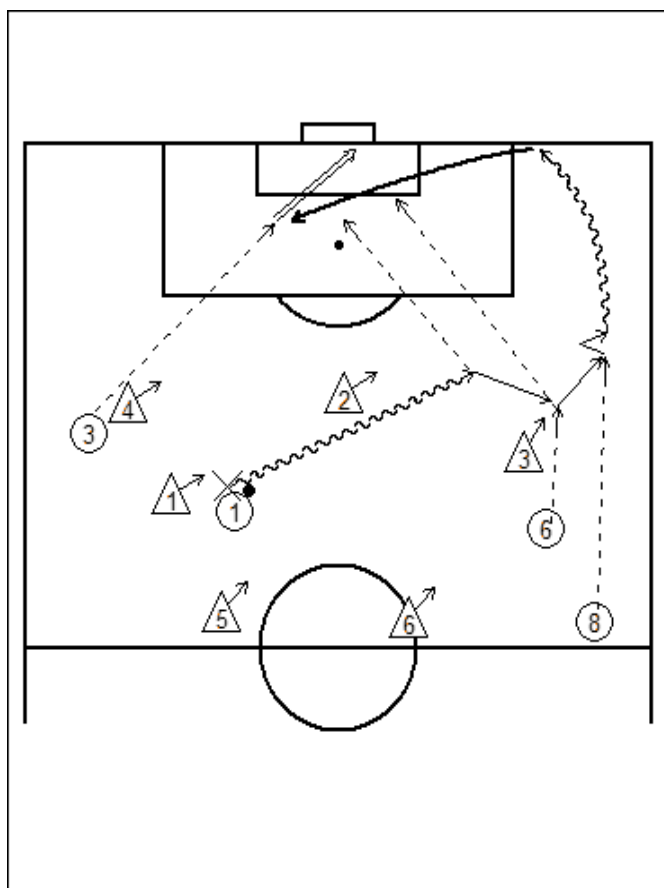

LEGENDA:

- - napadalec
- - obrambni igralec
- - gibanje igralca brez žoge
- - pot žoge
- - vodenje žoge
- - strel na vrata
- - figura (imitacija igralca)
- - stožec
- - žoga
- - mesto odvzete žoge
- - vratar
- - varanje

5.2.1 Sestavna situacija: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po prodoru in varanju ter podajo pred vrata

Sestavna situacija je izvzeta iz tekme 16. kroga med Hit Gorico in Interblockom. Akcijo je izpeljalo moštvo Hita Gorice.

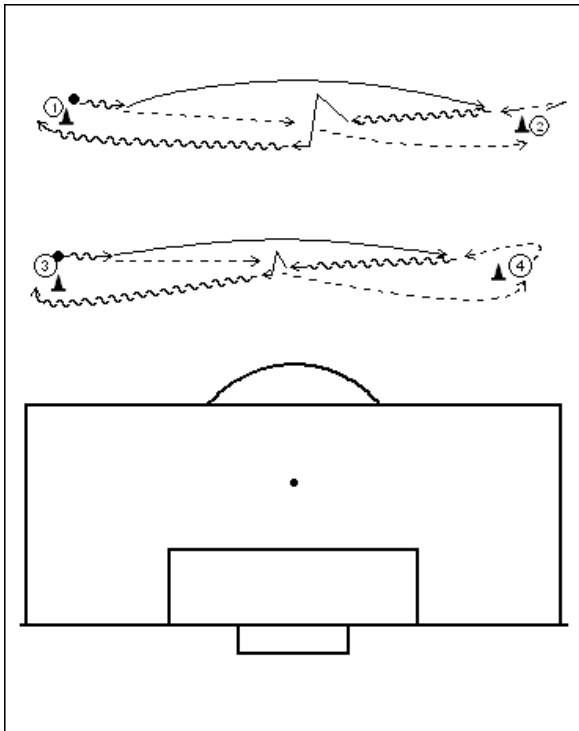

Po odvzeti žogi na sredini sledi začetek napada z vodenjem, nato dve kratki podaji ter po varanju obrambnega igralca in prodoru še predložek proti oddaljeni vratnici ter zaključek z volej udarcem.

Slika 1: Sestavna situacija – priprava in zaključek napada po krilnem položaju po prodoru in varanju ter podajo pred vrata.

Podobno akcijo v 16. in 17. krogu so izpeljala še vsa preostala moštva v 1. SNL.

A Situacijska tehnika: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po varanju in prodoru (povzeto po sliki 1)

Slika 2: Situacijska tehnika – vaja varanja in prodora

Vaja se izvaja v paru.

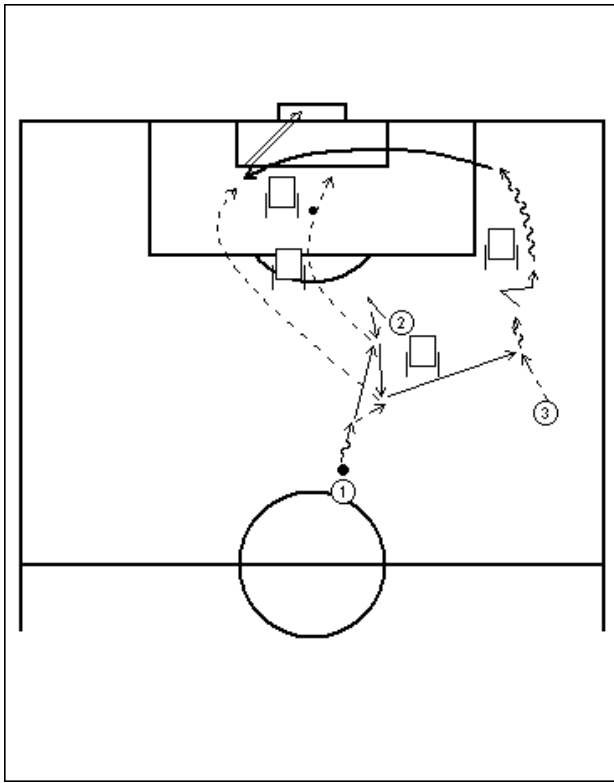
Razdalja med igralcema je 20 m.

Igralec z žogo prične vajo s kratkim vodenjem in dolgo visoko podajo partnerju. Ta se odkriva od žoge k žogi in žogo sprejme v gibanju proti partnerju, ki mu je žogo podal in stekel do polovice medsebojne razdalje. Igralec, ki je žogo sprejel, vodi proti partnerju in izvede varanje (tri različna) mimo pasivnega partnerja. Po varanju nadaljuje vodenje na izhodiščno mesto partnerja. Sledi obrat okrog stožca z zunanjim delom stopala in vaja se začne od začetka.

Vajo lahko izvajamo tudi s pol aktivno obrambo (dovoljen en korak branilca v levo ali desno stran).

B1 Igralna situacija: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po varanju in prodoru – skupinska taktika (povzeto po sliki 1)

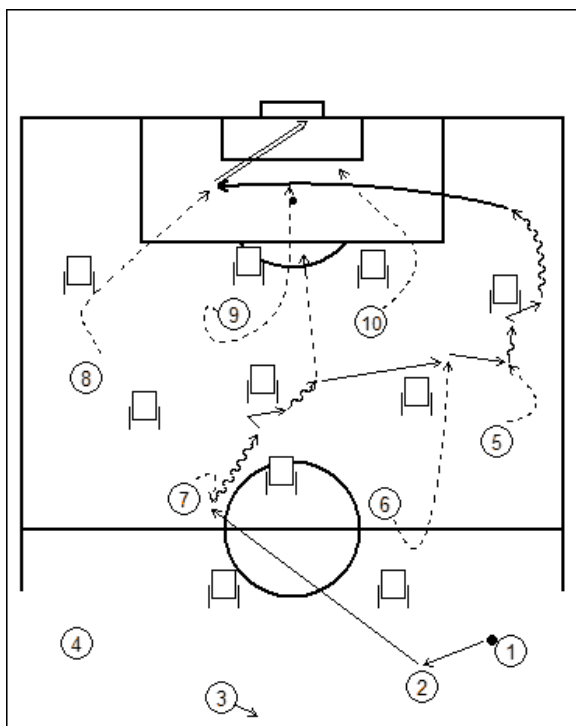
Slika 3: Igralna situacija – priprava in zaključek napada po krilnem položaju po varanju in prodoru.

Vaja se izvaja v trojkah.

Vaja se prične s kratkim vodenjem veznega igralca, ki poda napadalcu, ki se odkriva od žoge k žogi. Ta igra povratno podajo veznemu igralcu, ki nadaljuje akcijo s podajo na krilni položaj, kjer se odkriva desni vezni igralec. Ta v gibanju sprejme žogo in vodi proti figuri, kjer izvede varanje in nadaljuje s prodorom proti robu kazenskega prostora. Od tam poda po zraku in poizkuša zadeti napadalca, ki se odkriva proti bližnji vratnici, ali veznega igralca, ki se odkriva proti oddaljeni vratnici.

Vajo izvajamo izmenično po desnem in levem krilnem položaju.

B2 Igralna situacija: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po varanju in prodoru – moštvena taktika (povzeto po sliki 1)

Slika 4: Igralna situacija – priprava in zaključek napada po krilnem položaju po varanju in prodoru.

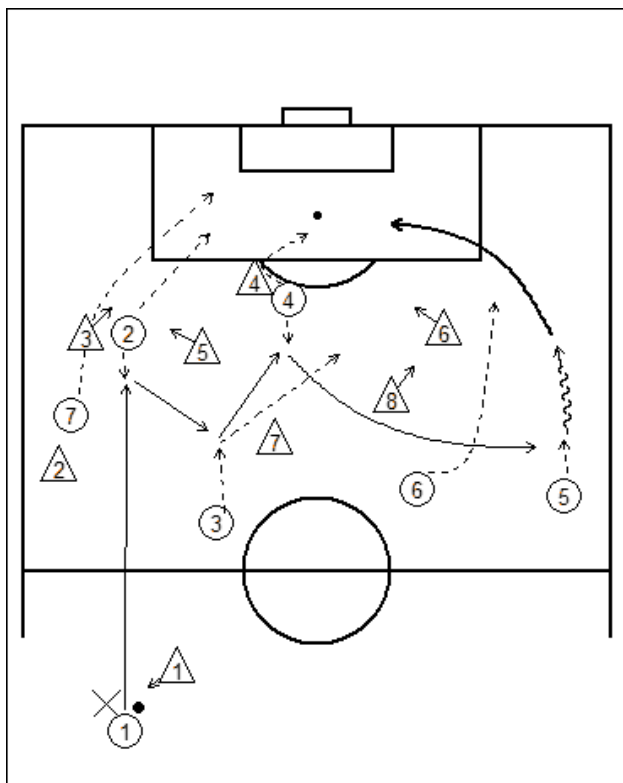
V vaji sodeluje enajst igralcev.

Branilci poizkušajo po »cirkulaciji« žoge v zadnji liniji podati do enega izmed veznih igralcev, ki se je odkrival od žoge k žogi. Ta izvede prodor, nato sledi podaja veznega igralca, ki vteka za hrbet figure, nato podaja na krilni položaj, kjer igralec izvede varanje in prodor proti golavtu, od koder sledi podaja pred vrata.

Podaja je lahko proti bližnji vratnici, povratna podaja na rob kazenskega prostora ali lob proti oddaljeni vratnici. Akcija se lahko izvede po levem ali po desnem krilnem položaju.

5.2.2 Sestavna situacija: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po menjavi strani napada ter podajo pred vrata

Sestavna situacija je izvzeta iz tekme 16. kroga med HIT Gorico in Interblockom. Akcijo je izpeljalo moštvo HIT Gorice.

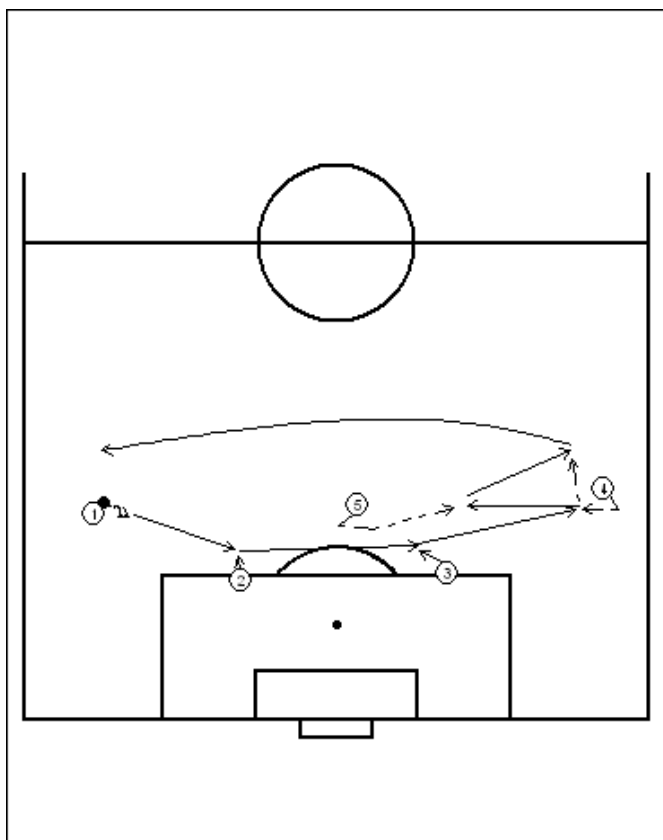

Po odvzeti žogi na obrambni polovici sledi dolga podaja nato povratna, pa globinska ter nato sprememba strani napada s podajo na desno krilo, od koder sledi predložek.

Slika 5: Sestavna situacija – priprava in zaključek napada po krilnem položaju po menjavi strani napada ter podajo pred vrata.

Podobno akcijo v 16. in 17. krogu so izpeljala še vsa preostala moštva v 1. SNL razen CM Celja in Nafte.

A Situacijska tehnika: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po menjavi strani (povzeto po sliki 5)

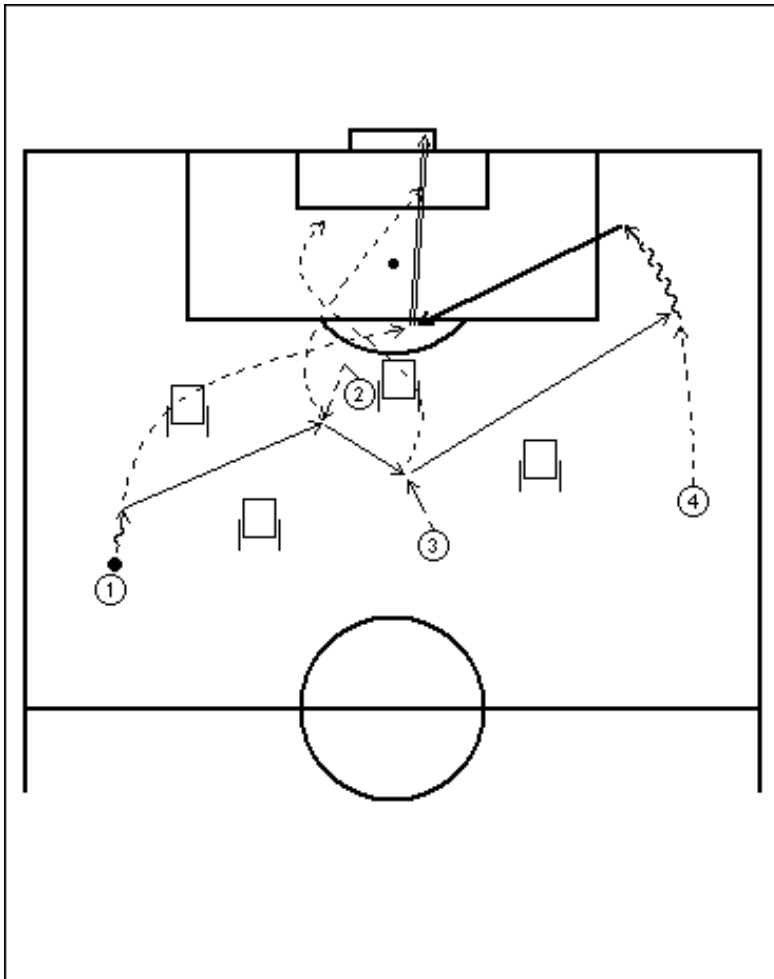
Slika 6: Situacijska tehnika – vaja menjave strani in podaje po zraku.

V vaji sodeluje pet igralcev.

Vaja se prične s prenosom žoge iz leve na desno stran igrišča s podajami. Na desni strani igralca številka štiri in pet izvedeta dvojno podajo. Po dvojni podaji sledi podaja po zraku do začetnega mesta.

Vajo lahko določen čas izvajamo v nasprotni smeri urinega kazalca, nato pa spremenimo smer gibanja žoge in tako tudi podajo po zraku izvedemo iz levega krilnega položaja na desnega.

B1 Igralna situacija: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po menjavi strani napada – skupinska taktika (povzeto po sliki 5)

Slika 7: Igralna situacija – priprava in zaključek napada po krilnem položaju po menjavi strani napada.

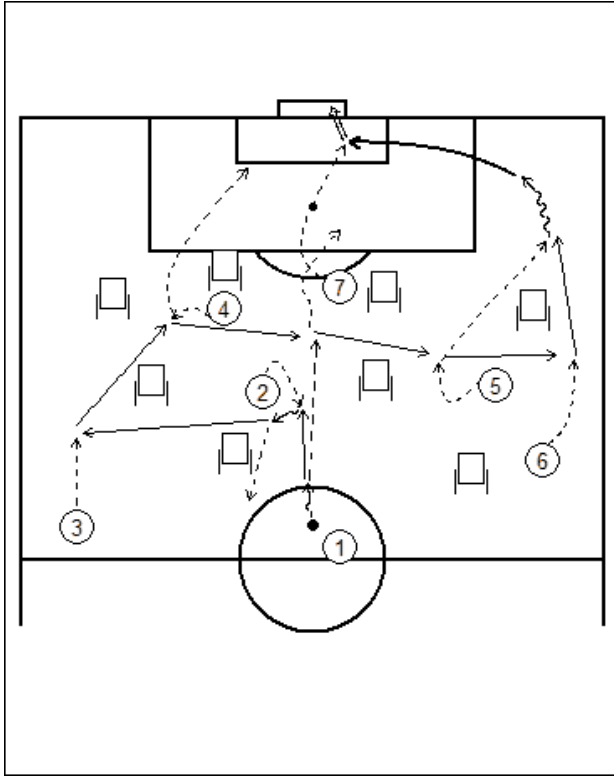
V vaji sodelujejo štiri igralci.

Vajo s kratkim vodenjem prične levi vezni igralec. Ta poda napadalcu, ki se je odkrival od žoge k žogi. Sledi podaja srednjemu veznemu igralcu, le-ta pa nadaljuje akcijo s podajo na desno krilo, kjer se v napad vključuje desni vezni igralec. Ta po krajšem prodoru poda na rob kazenskega prostora, kamor se je odkril levi vezni igralec. Napadalec se odkriva proti bližnji vratnici, srednji vezni igralec pa proti oddaljeni vratnici.

Desni vezni igralec lahko poda tudi podajo po tleh proti bližnji vratnici ali podajo po zraku proti oddaljeni vratnici.

Vajo lahko izvajamo izmenično po levem ali po desnem krilnem položaju.

B2 Igralna situacija: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po menjavi strani napada – moštvena taktika (povzeto po sliki 5)

Slika 8: Igralna situacija – priprava in zaključek napada po krilnem položaju po menjavi strani napada.

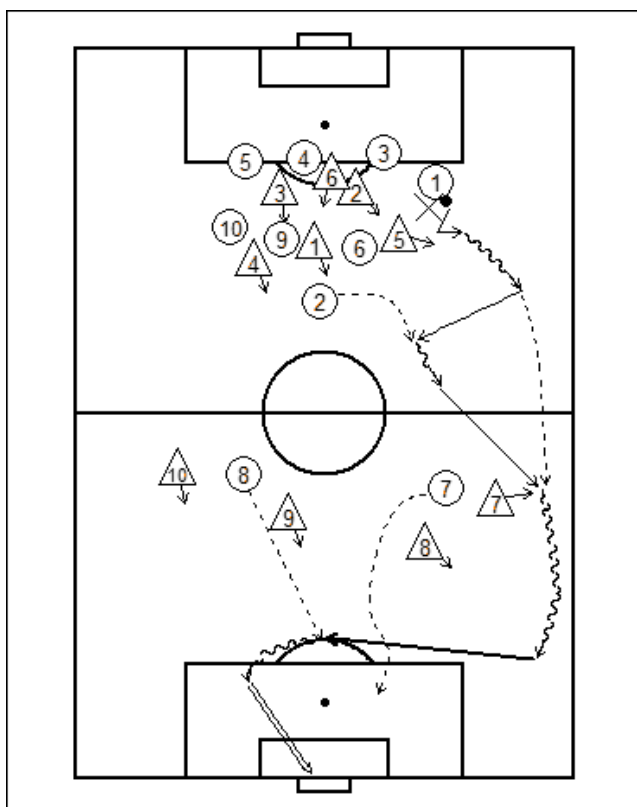
V vaji sodeluje sedem igralcev.

Vežni igralec na sredini igrišča prične z akcijo s podajo na veznega igralca, ki se odkriva od žoge k žogi. Ta nadaljuje s podajo na krilni položaj, med dve figuri, kamor se odkriva drugi vezni igralec. Slednji nadaljuje s podajo med dve figuri v globino napadalca, ki se odkriva in odigra povratno podajo veznemu igralcu, ki je pričel akcijo in je po prvi podaji utekel v izpraznjen prostor. Nadaljuje z menjavo strani napada s podajo med figuri proti igralcu, ki se odkriva. Ta poda desnemu branilcu, ki se je priključil napadalni akciji. Sledi podaja v globino, kamor se je za hrbet figur odkrival vezni igralec. Akcija se nadaljuje z vodenjem in podajo proti bližnji vratnici ali s povratno podajo na rob kazenskega prostora ali z lobom proti oddaljeni vratnici.

Od igralcev se lahko zahteva, da pred samim zaključkom akcije s podajami večkrat menjajo stran napada.

5.2.3 Sestavna situacija: priprava in zaključek napada po krilnem položaju z protinapadom ter podajo pred vrata

Sestavna situacija je izvzeta iz tekme 16. kroga med Mariborom in CM Celjem. Akcijo je izpeljalo moštvo Maribora.

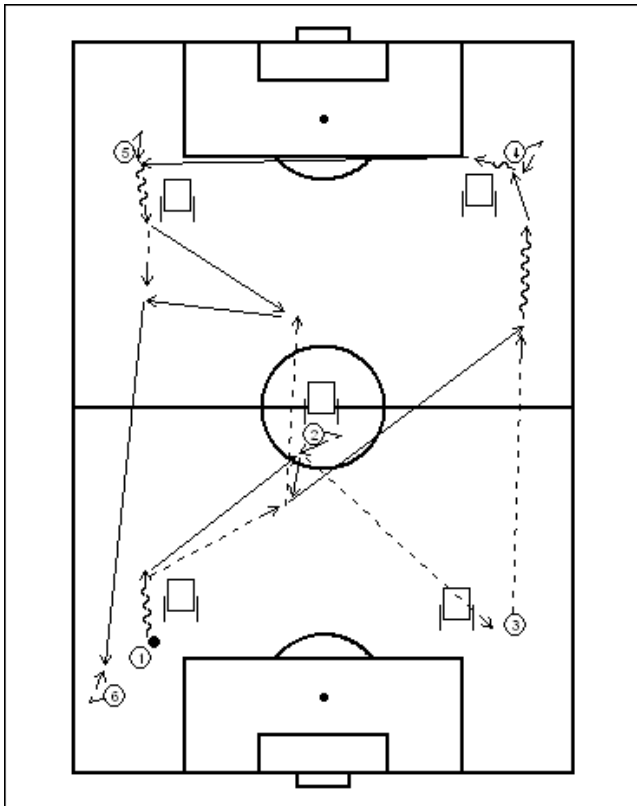

Po odvzeti žogi je sledilo varanje in prodor po krilnem položaju. Sledila je podaja v sredino, od koder je igralec po kratkem vodenju ponovno podal na krilni položaj v globino. Ponovno je sledil prodor in po prodoru podaja na rob kazenskega prostora, od koder je po krajšem vodenju sledil strel na gol.

Slika 9: Sestavna situacija – priprava in zaključek napada po krilnem položaju s protinapadom ter podajo pred vrata.

Podobno akcijo v 16. in 17. krogu so v 1. SNL izpeljala še moštva Luke Kopra, Interblocka, Hita Gorice in Domžal.

A Situacijska tehnika: priprava in zaključek napada po krilnem položaju s protinapadom (povzeto po sliki 9)

Slika 10: Situacijska tehnika – vaja kratkih in dolgih hitrih podaj.

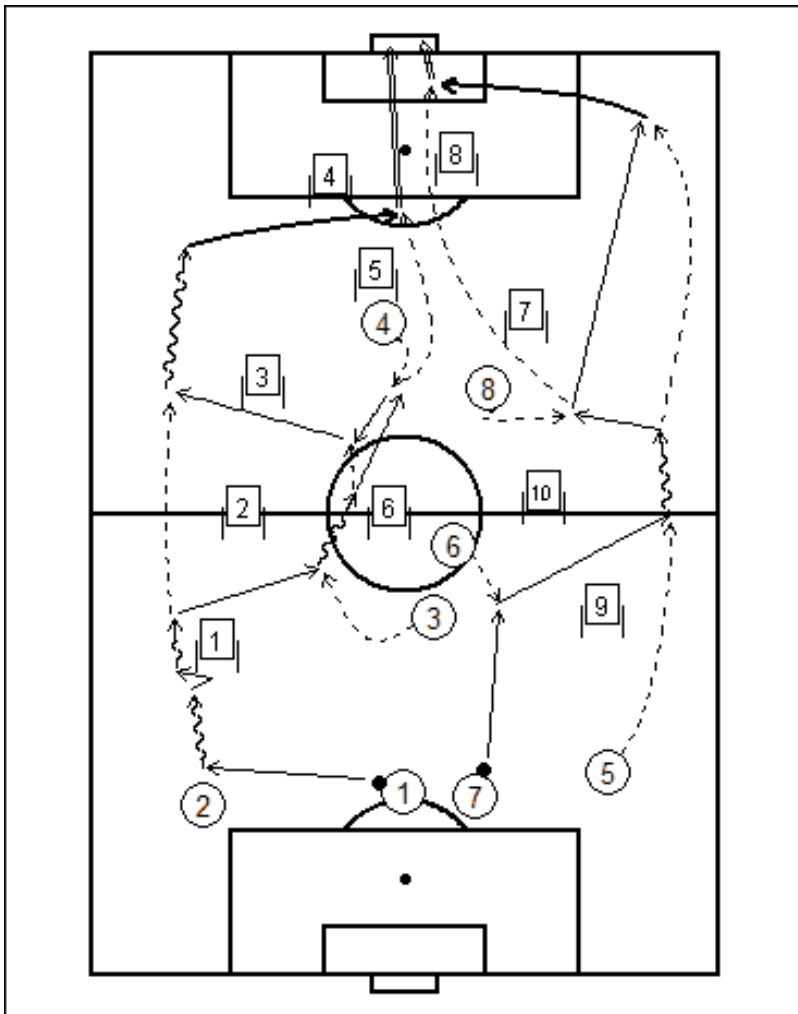
V vaji sodeluje šest igralcev.

Vajo začne igralec s številko 1 s krajšim vodenjem. Sledi podaja v sredino in povratna podaja igralcu, ki je vajo pričel in se po podaji odkril proti žogi. Po povratni podaji sledi podaja na krilni položaj, kamor v sprintu vteka igralec s številko 3. Ta žogo sprejme in po krajšem vodenju poda igralcu s številko 4. Ta vajo nadaljuje z ustavljanjem v prostor mimo figure proti igralcu s številko 5. Ta ravno tako sprejme žogo v prostor mimo figure in nadaljuje s podajo v sredino, kjer se je odkril igralec s številko 2. Po podaji v sredino igralca izvedeta dvojno podajo. Sledi globinska podaja na izhodišče vaje, kjer se odkriva igralec s številko 6. Nato se vaja prične znova. Igralci menjajo igralna mesta po zaporednih številkah in tako krožijo skozi vso vajo.

Po določenem času menjamo smer izvedbe vaje.

B1 Igralna situacija: priprava in zaključek napada po krilnem položaju s protinapadom
– skupinska taktika (povzeto po sliki 9)

Slika 11: Igralna situacija – priprava in zaključek napada po krilnem položaju z protinapadom.

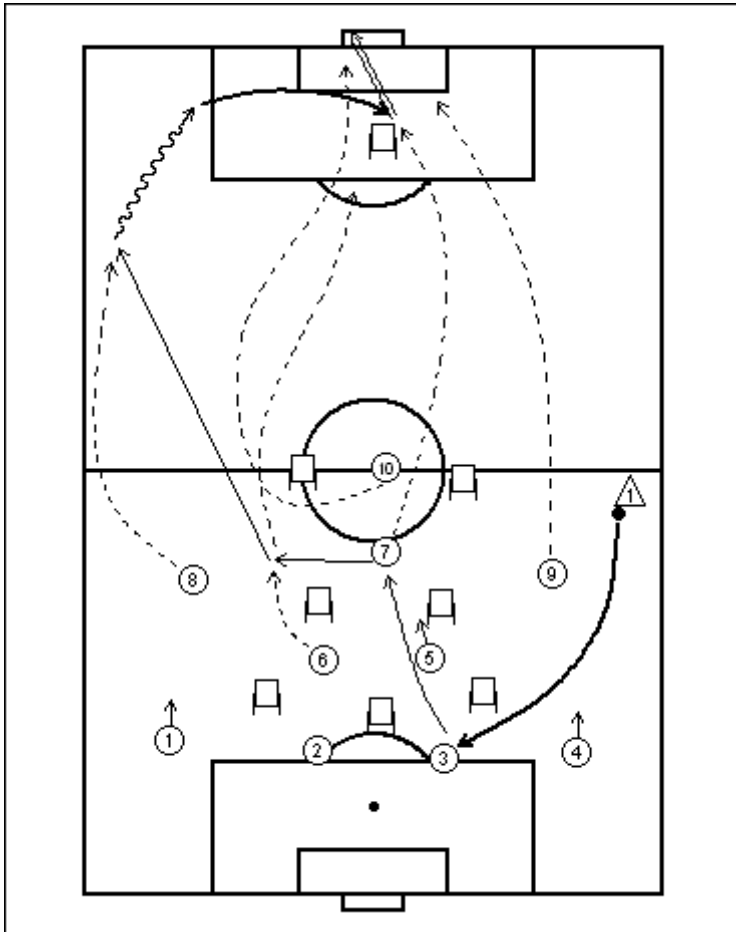
V vaji sodelujejo štirje igralci. Vaja se izvaja v dveh različicah – vsaka različica po svojem krilnem položaju. Različice in strani nato menjamo.

1. možnost – po levem krilnem položaju: vaja se začne s podajo na krilni položaj, od koder je možno varanje figure ali dvojna podaja z veznim igralcem ter napadalcem in nazaj na krilni položaj, od tam sledi podaja na rob kazenskega prostora ali podaja proti bližnji vratnici ali proti oddaljeni vratnici.

2. možnost – po desnem krilnem položaju: prvo podajo izvedemo direktno na veznega igralca in od tam nadaljujemo akcijo s podajo na branilca na krilnem položaju. Od tu podaja napadalcu, ki odigra dvojno podajo branilcu. Ta zaključi akcijo s podajo pred vrata.

Cela akcija mora biti izvedena v maksimalni hitrosti s čim manj dotiki.

B2 Igralna situacija: priprava in zaključek napada po krilnem položaju s protinapadom
– možvena taktika (povzeto po sliki 9)

Slika 12: Igralna situacija – priprava in zaključek napada po krilnem položaju z protinapadom.

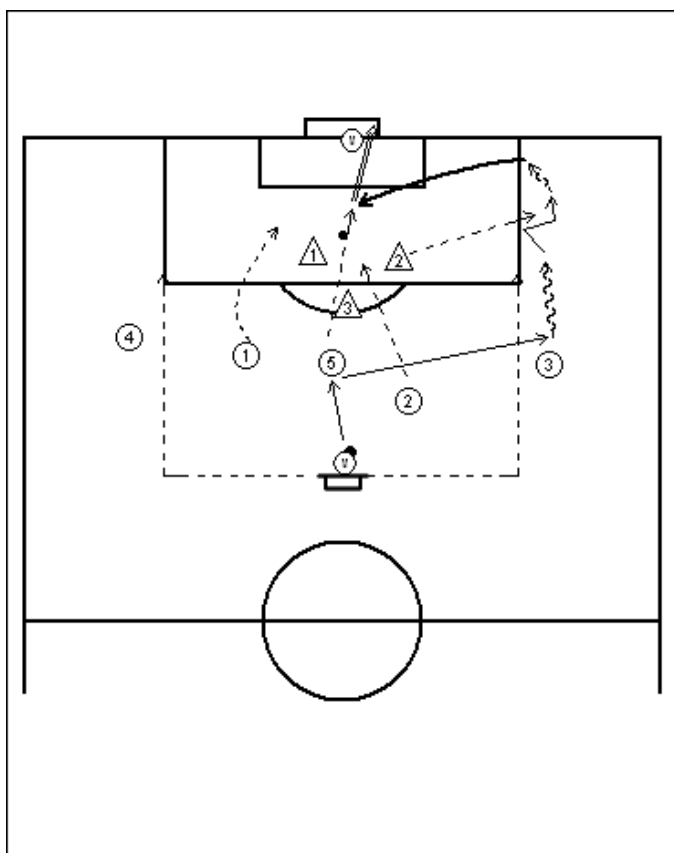
V vaji sodeluje 10 igralcev.

Vaja se prične s podajo po zraku na branilca v obrambni liniji. Ta z glavo poda srednjemu veznemu igralcu, ki poda levemu veznemu igralcu. Ta poda globinsko podajo levemu napadalcu, ki vteka v globino po krilnem položaju. Ko sprejme žogo, sledi še kratko vodenje in podaja proti mestu kazenskega strela, kamor vteka srednji vezni igralec. Sledi zaključek na gol.

Akcijo je mogoče izvesti tudi po desnem krilnem položaju.

Podaja pred vrata je lahko tudi proti bližnji vratnici, kamor se odkriva napadalec, ali podaja po zraku proti oddaljeni vratnici, kamor se odkriva desni vezni igralec.

C1 Igralna oblika: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po prodoru, po menjavi strani ali po protinapadu – skupinska taktika

Slika 13: Igralna oblika – priprava in zaključek napada po krilnem položaju po prodoru, po menjavi strani ali po protinapadu.

Igra v omejenem prostoru na širino kazenskega prostora in $\frac{1}{2}$ polovice igrišča ter označen krilni položaj. Igra 3:3 + 2 ter vratarja.

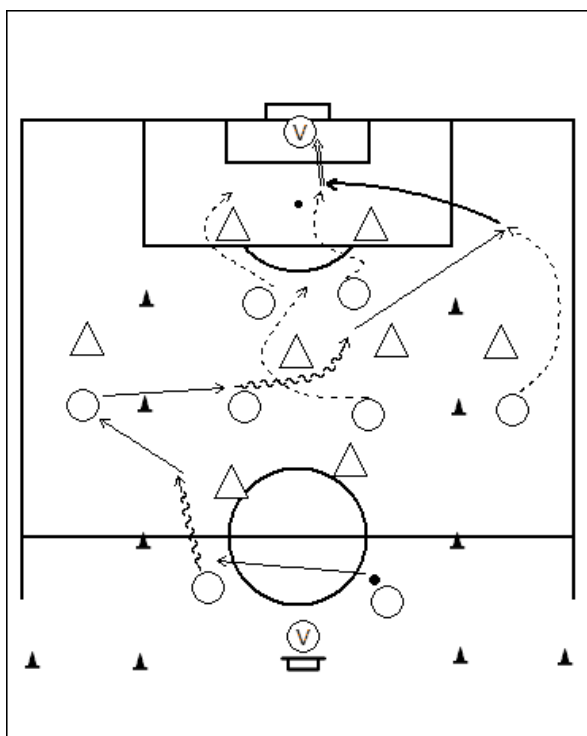
Igra je prosta, na krilni položaj pa lahko vteče branilec in poizkuša preprečiti zaključek napada.

Gol je mogoče doseči:

1. po igri 1:1 na krilnem položaju ter podaji pred vrata,
2. če je bila žoga podana na oba krilna položaja in nato podaja pred vrata,
3. akcija mora biti zaključena z največ tremi direktnimi podajami, od katerih je zadnja izvedena iz krilnega položaja.

Gole, dosežene na različne načine, tudi točkujemo z različnim številom točk in sicer glede na zaporedno številko pred samo zahtevo.

C2 Igralna oblika: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po prodoru, po menjavi strani ali po protinapadu – moštvena taktika

Slika 14: Igralna oblika – priprava in zaključek napada po krilnem položaju po prodoru, po menjavi strani ali po protinapadu.

Igra v omejenem prostoru na $\frac{3}{4}$ igrišča ter označen krilni položaj. Igra 8:8 + 2 vratarja.

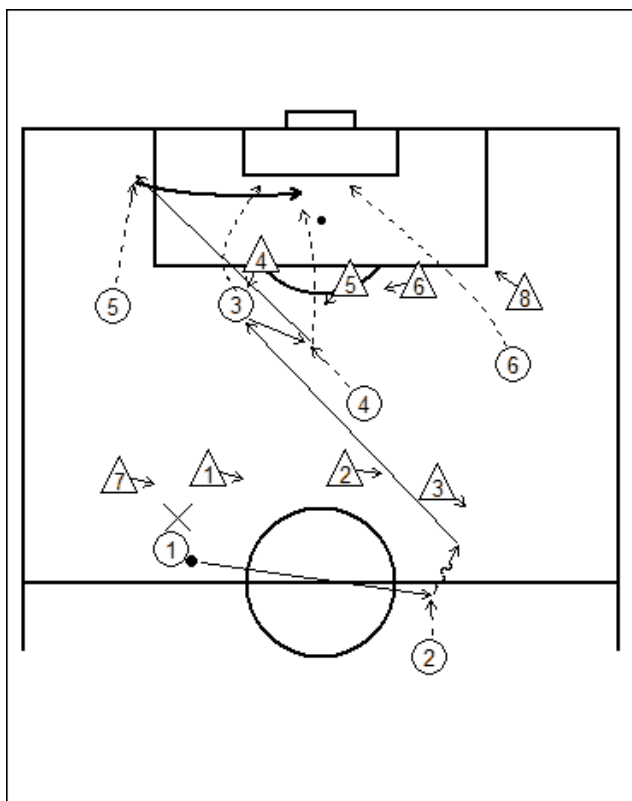
Igra je prosta, igralci se lahko gibajo po celém prostoru. Zadnja podaja mora biti izvedena iz krilnega položaja. Za doseg zadetka morajo izpolniti še eno od zahtev, ki določajo, kako je možno doseči zadetek. In sicer:

1. če sta se žoge v fazi napada dotaknila oba krilna igralca,
2. če je bil gol dosežen po prodoru in varanju na krilnem položaju,
3. če je bil gol dosežen z največ tremi podajami pred zaključkom napada.

Gole, dosežene na različne načine, tudi točkujemo z različnim številom točk in sicer glede na zaporedno številko pred samo zahtevo.

5.2.4 Sestavna situacija: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po povratni ter takoj globinski podaji in podaji pred vrata

Sestavna situacija je izvzeta iz tekme 17. kroga med HIT Gorico in Nafto. Akcijo je izpeljalo moštvo HIT Gorice.

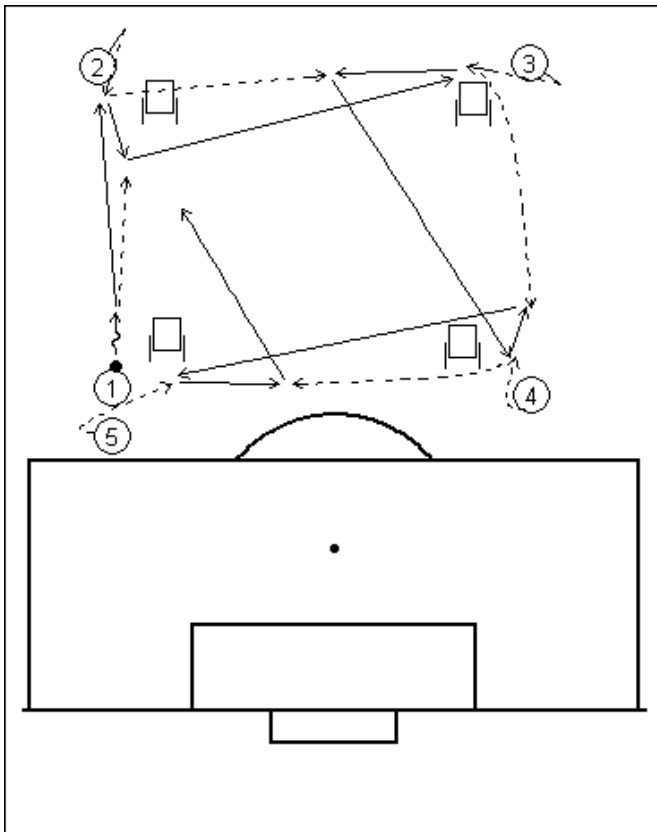

Po odvzeti žogi na sredini igrišča sledi podaja v širino. Po kratkem prodoru sledi globinska podaja. Po globinski sledi takoj povratna in direktna globinska. Po globinski podaji sledi podaja pred vrata.

Slika 15: Sestavna situacija – priprava in zaključek napada po krilnem položaju po povratni ter takoj globinski podaji in podaji pred vrata.

Podobno akcijo v 16. in 17. krogu so izpeljala še vsa preostala moštva v 1. SNL razen Interblocka, Rudarja in Nafta.

A Situacijska tehnika: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po povratni ter takoj globinski podaji (povzeto po sliki 15)

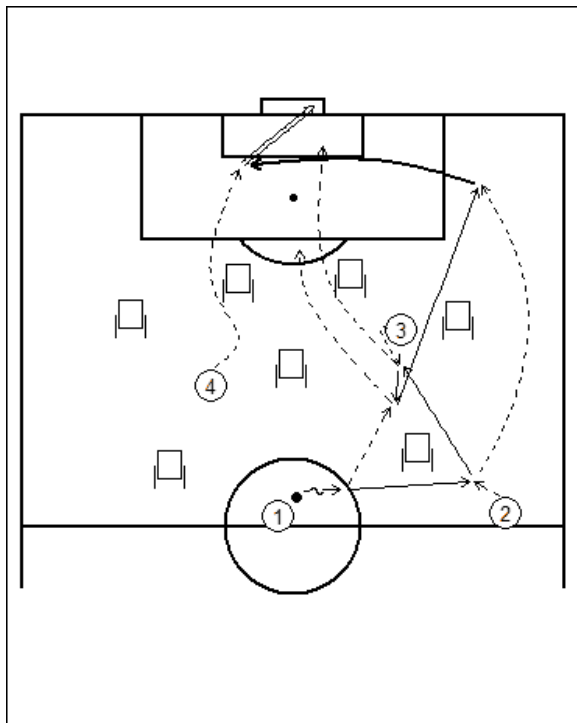
Slika 16: Situacijska tehnika – vaja povratne in globinske podaje.

V vaji sodeluje pet igralcev.

Vajo prične igralec s številko 1 s kratkim vodenjem in podajo igralcu s številko 2, ki se je odkrival od žoge k žogi. Sledi povratna podaja igralcu, ki je pričel vajo. Ta takoj nadaljuje z globinsko podajo. Igralec s številko 2 se po povratni podaji odkrije proti igralcu, ki je prejel globinsko podajo. Ta nadaljuje s povratno podajo igralcu s številko 2, ta pa takoj z globinsko podajo igralcu s številko 4. Sledi povratna podaja igralcu s številko 3, ta pa takoj poda v globino igralcu s številko 5. Po povratni in globinski podaji igralca s številko 4 vajo pričnemo z novim krogom. Igralci menjajo mesta po principu na mesto »za podano žogo«.

Po določenem času menjamo smer podajanja.

B1 Igralna situacija: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po povratni ter direktni globinski podaji – skupinska taktika (povzeto po sliki 15)

Slika 17: Igralna situacija – priprava in zaključek napada po krilnem položaju po povratni ter direktni globinski podaji.

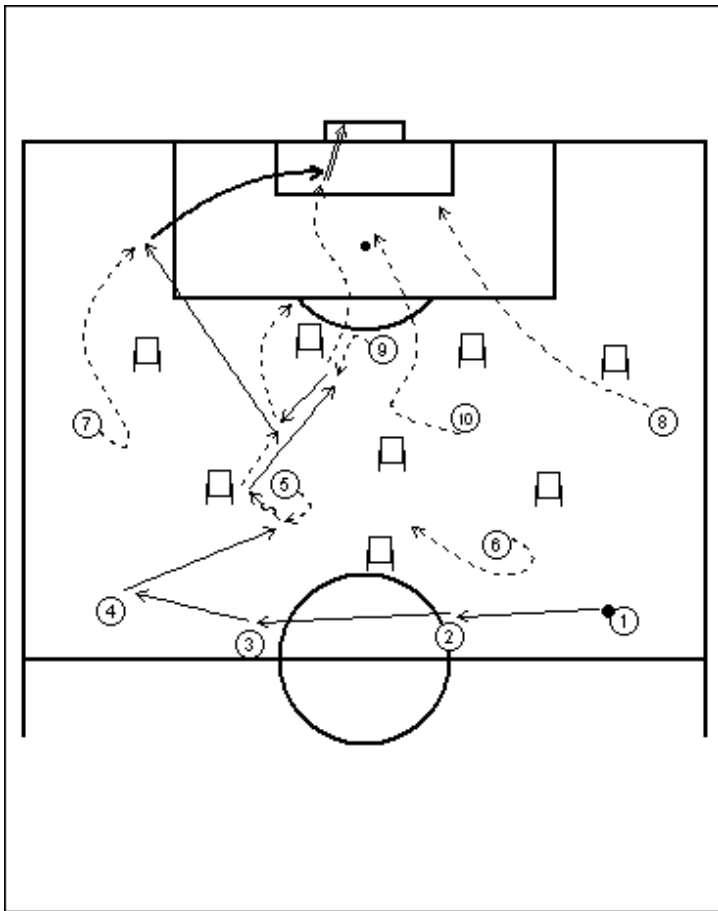
V vaji sodelujejo štiri igralci.

Vajo prične igralec na sredini igrišča. Po kratkem vodenju poda na krilni položaj, kjer se odkriva drugi igralec. Ta poda direktno v globino na napadalca, ki se odkriva od žoge k žogi. Ta igra povratno na igralca, ki je pričel vajo in je po prvi podaji stekel v globino. Sledi globinska podaja drugemu igralcu na krilo in podaja proti bližnji vratnici, oddaljeni vratnici ali povratna na rob kazenskega prostora.

Četrti igralec se odkriva od žoge k žogi in se ponuja za podajo. Če podajo dobi, sledi povratna in takoj globinska, če pa ne, se vključi na zaključek akcije proti oddaljeni vratnici.

Ključnega pomena pri vaji je, da je povratna in globinska podaja izvedena z direktno podajo.

B2 Igralna situacija: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po povratni ter direktni globinski podaji – moštvena taktika (povzeto po sliki 15)

Slika 18: Igralna situacija – priprava in zaključek napada po krilnem položaju po povratni ter direktni globinski podaji.

V vaji sodeluje deset igralcev.

Po »cirkulaciji« žoge v zadnji liniji sledi podaja do veznega igralca, s katerim srednji napadalec odigra povratno podajo. Po povratni sledi direktna globinska podaja na krilni položaj, kamor vteka levi napadalec. Ta nadaljuje akcijo z direktno podajo proti bližnji vratnici, kamor se odkriva srednji napadalec.

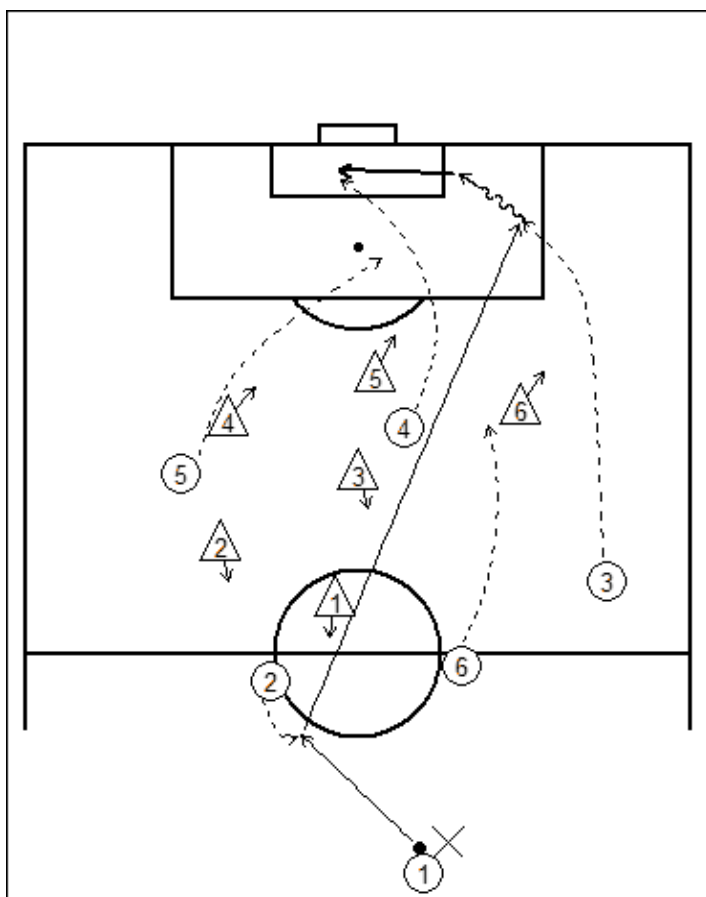
Podaja iz krilnega položaja je lahko tudi na dogovorjena mesta, ki jih zapolnijo igralci s številkami 5, 10 in 8.

Vaja se lahko izvede po levi in desni strani.

5.2.5 Sestavna situacija: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po podaji za hrbet nasprotne zadnje linije po zraku in podaja pred vrata

Sestavna situacija je izvzeta iz tekme 16. kroga med HIT Gorico in Interblockom. Akcijo je izpeljalo moštvo HIT Gorice.

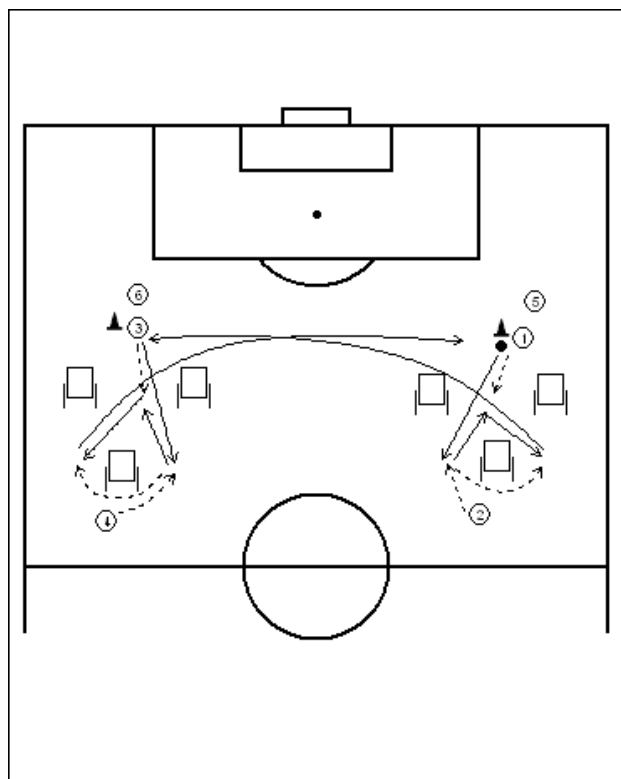

Po odvzeti žogi na obrambni polovici sledi podaja v sredino in nato po obratu dolga podaja po zraku za hrbet zadnje linije na krilni položaj. Od tam sledi podaja proti oddaljeni vratnici.

Slika 19: Sestavna situacija – priprava in zaključek napada po krilnem položaju po podaji za hrbet nasprotne zadnje linije po zraku in podaja pred vrata.

Podobno akcijo v 16. in 17. krogu so izpeljala še vsa preostala moštva v 1. SNL.

A Situacijska tehnika: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po podaji za hrbet nasprotne zadnje linije po zraku (povzeto po sliki 19)

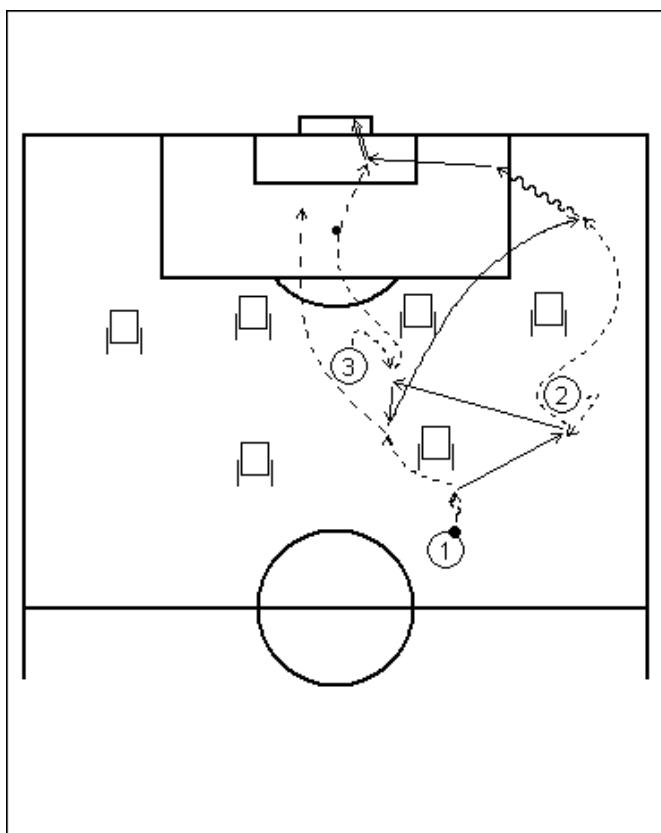
Slika 20: Situacijska tehnika: vaja povratne in dvojne podaje ter podaje po zraku.

V vaji sodeluje šest igralcev.

Vajo prične igralec z žogo s kratko podajo igralcu, ki se odkrije levo od figure. Ta nadaljuje s povratno podajo. Igralec s številko 1 nadaljuje z dvojno podajo na drugo stran lutke. Ko igralec s številko 2 sprejme dvojno podajo, nadaljuje vajo z visoko podajo proti igralcu s številko 3. Tam igralca s številka 3 in 4 ponovita serijo podaj kot predhodna igralca.

Igralci menjajo mesta po zaporednih številkah po principu »za podano žogo«. Tako vsi igralci pridejo na vrsto za podajo po zraku z levo in desno nogo.

B1 Igralna situacija: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po podaji za hrbet nasprotne zadnje linije po zraku – skupinska taktika (povzeto po sliki 19)

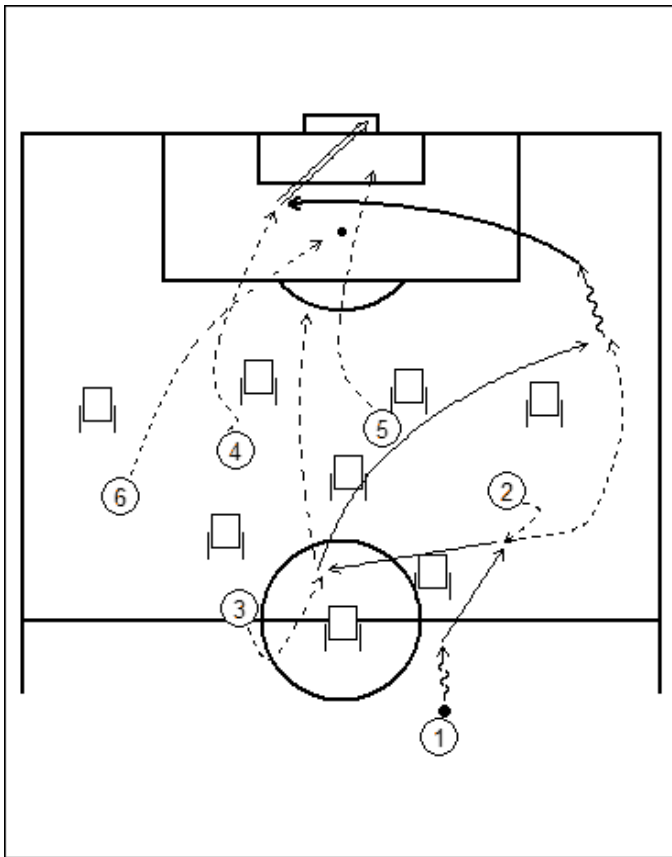
Slika 21: Igralna situacija – priprava in zaključek napada po krilnem položaju po podaji za hrbet nasprotne zadnje linije po zraku.

V vaji sodelujejo trije igralci.

Vaja se prične s kratkim vodenjem igralca številka 1. Nadaljuje se z podajo na krilni položaj in nato s podajo igralcu številka 3. Ta akcijo nadaljuje z direktno podajo prvemu, ki poda visoko podajo preko figur na krilni položaj, kjer v prazen prostor vteka igralec številka 2. Sledi kratko vodenje proti bližnji vratnici in podaja proti igralcu številka 3, ki akcijo zaključi. Pri zaključku je možna tudi podaja po zraku proti drugi vratnici, kamor se odkriva igralec številka 1.

Vajo lahko izvajamo tudi po levi strani.

B2 Igralna situacija: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po podaji za hrbet nasprotne zadnje linije po zraku – moštvena taktika (povzeto po sliki 19)

Slika 22: Igralna situacija – priprava in zaključek napada po krilnem položaju po podaji za hrbet nasprotne zadnje linije po zraku.

V vaji sodeluje šest igralcev.

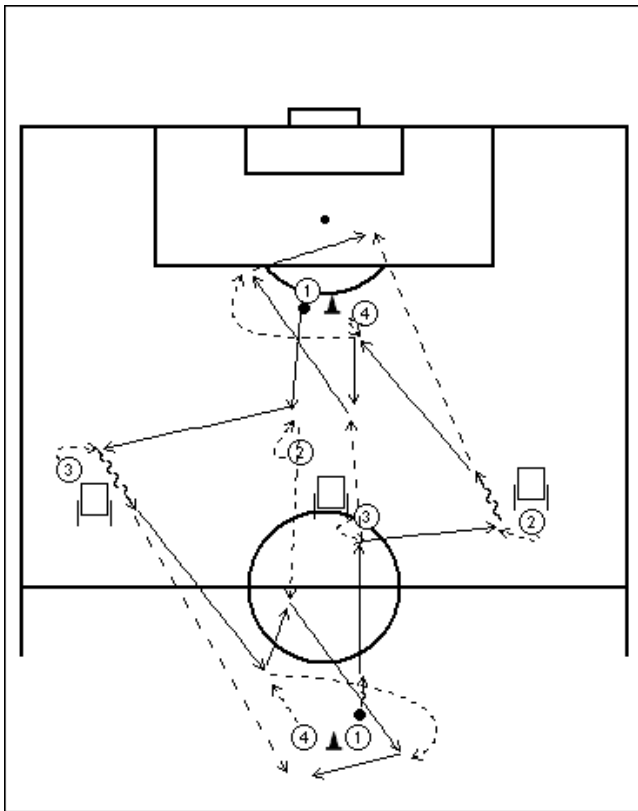
Vajo začne igralec na sredini igrišča po kratkem vodenju s podajo proti desnemu vezistu. Ta odigra v sredino, kjer se odkriva vezist, po podaji pa steče na krilni položaj v sprintu in za hrbet zadnje linije. Vezist, ki je prejel podajo, čim prej nadaljuje z visoko podajo za zadnjo linijo igralcu, ki se odkriva na krilnem položaju. Ta po kratkem vodenju nadaljuje s podajo proti bližnji vratnici, oddaljeni vratnici, točki kazenskega strela ali s povratno podajo na rob kazenskega prostora.

Vajo je mogoče izmenično izvajati po levem krilnem položaju ali po desnem krilnem položaju.

V vaji je možno izvesti tudi več podaj v coni med lutkami in nato visoka podaja za hrbet glede na pravočasnost odkrivanja poljubnega igralca, ki se odkriva na krilni položaj.

A Situacijska tehnika: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po dvojni podaji in direktni na tretjega napadalca (povzeto po sliki 23)

Slika 24: Situacijska tehnika – vaja povratne podaje ter direktne na tretjega napadalca.

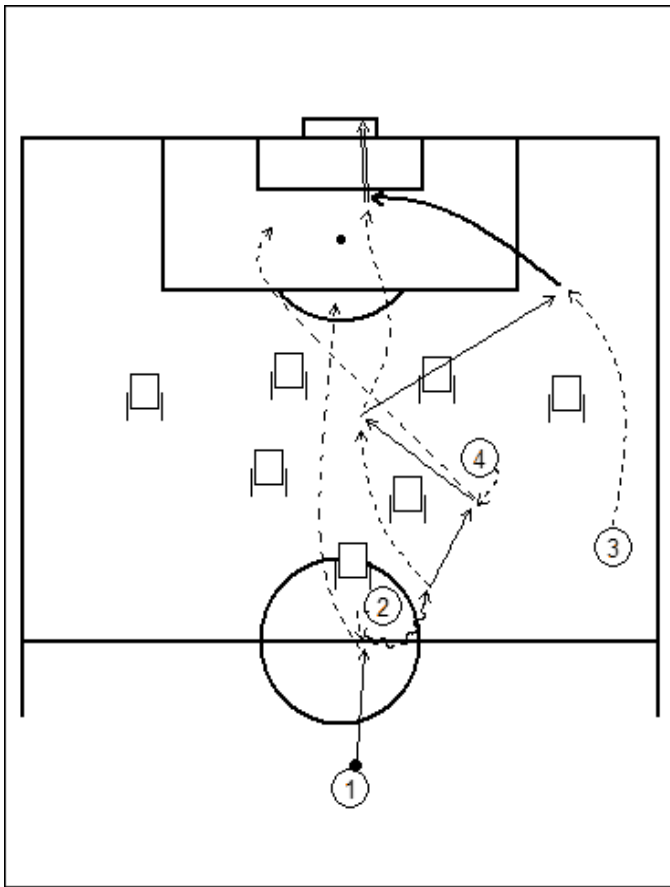
V vaji sodeluje osem igralcev.

Vajo začne igralec s številko 1 na spodnjem delu slike. Po kratkem vodenju poda v sredino igralcu, ki se odkrije pred figuro. Ta ustavi žogo v prostor proti igralcu s številko 3. Ta ustavi žogo v prostor mimo figure in nadaljuje z globinsko podajo igralcu s številko 4. Ta nadaljuje s povratno podajo igralcu s številko 2, ki se je po podaji na krilni položaj odkril v globino. Po povratni podaji z igralcem s številko 4 odigra dvojno podajo, ta pa direktno na tretjega igralca. To je igralec s številko 3, ki se je odkril v globino po podaji na igralca s številko 4.

Ko so vajo zaključili prvi štirje igralci, isto ponovijo še drugi štirje v nasprotni smeri.

Igralci menjajo mesta po zaporednih številkah po principu »za podano žogo«.

B1 Igralna situacija: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po dvojni podaji in direktni podaji na tretjega napadalca – skupinska taktika (povzeto po sliki 23)

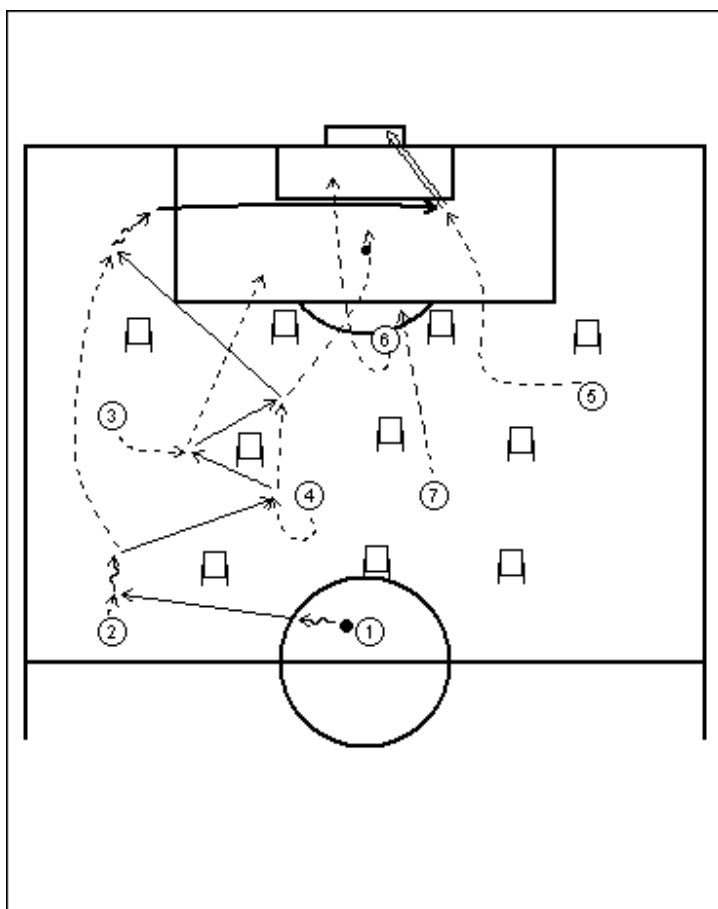
Slika 25: Igralna situacija – priprava in zaključek napada po krilnem položaju po dvojni podaji in direktni na tretjega napadalca.

V vaji sodelujejo štirje igralci.

Vaja se prične s podajo v globino, kjer se vezni igralec odkriva od žoge k žogi. Sledi obrat in dvojna podaja mimo figure z napadalcem. Po dvojni podaji sledi direktna podaja na tretjega igralca, ki se vključuje v napadalno akcijo po krilnem položaju. Sledi podaja proti bližnji vratnici, kamor se odkriva igralec številka 2, proti oddaljeni vratnici, kamor se odkriva igralec številka 4 ali povratna podaja na rob kazenskega prostora, kamor se odkriva igralec številka 1.

Akcijo je možno vaditi po levem in desnem krilnem položaju.

B2 Igralna situacija: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po dvojni podaji in direktni podaji na tretjega napadalca – možvena taktika (povzeto po sliki 23)

Slika 26: Igralna situacija – priprava in zaključek napada po krilnem položaju po dvojni podaji in direktni na tretjega napadalca.

V vaji sodeluje sedem igralcev.

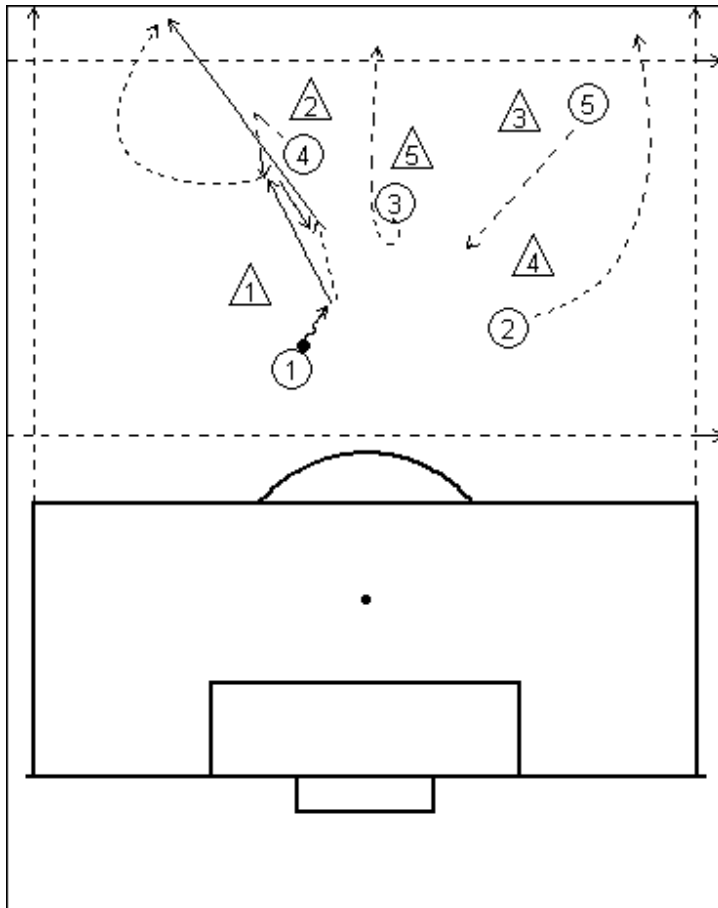
Vaja se prične s podajo na krilni položaj branilcu. Ta po kratkem vodenju poda veznemu igralcu. Sledi dvojna podaja mimo figure z levim napadalcem. Po dvojni sledi direktna podaja v globino na krilni položaj, kamor se odkriva branilec. Ta po kratkem vodenju poda visoko podajo proti oddaljeni vratnici, kamor se odkriva desni napadalec, ki akcijo zaključi.

Podaja pred vrata je lahko izvedena tudi na druga dogovorjena mesta, ki jih zapolnijo preostali igralci.

Vaja se izvaja po levem in desnem krilnem položaju.

C1 Igralna oblika: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po povratni in globinski podaji, po podaji po zraku za hrbet zadnje linije ali po dvojni podaji in direktni na tretjega – skupinska taktika

Slika 27: Igralna oblika – priprava napada po povratni in globinski podaji, po podaji po zraku za hrbet zadnje linije ali po dvojni podaji in direktni na tretjega.

Igra v omejenem prostoru 30 x 20 metrov. Igra 5:5.

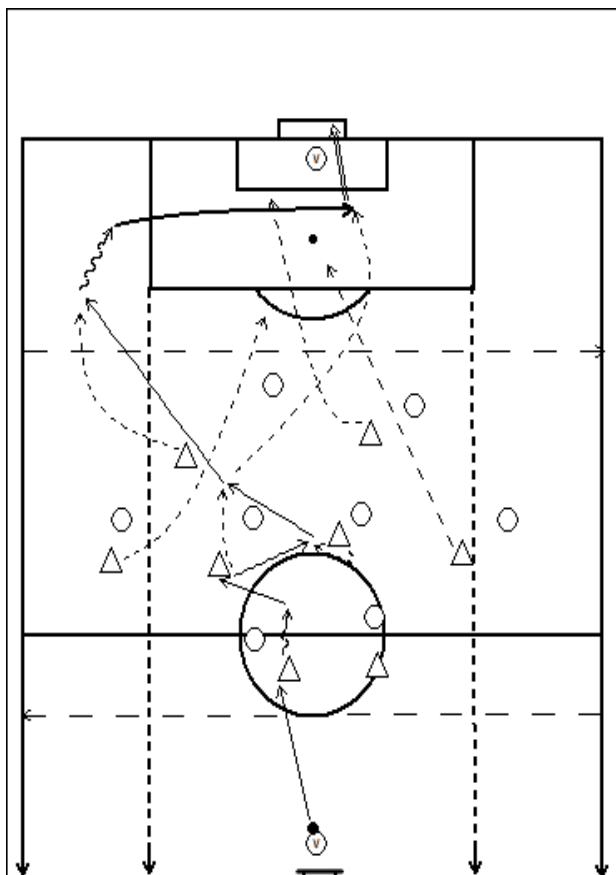
Prosta igra v prostoru, kjer je točka dosežena s podajo preko linije na različne načine:

1. po povratni podaji in globinski podaji na istega igralca,
2. po podaji po zraku preko linije
3. po dvojni podaji in direktni podaji na tretjega preko linije.

Linija predstavlja zadnjega obrambnega igralca, tako da napadalci in branilci ne smejo preko linije pred podajo. Napadalec mora podajo sprejeti v coni 5 metrov za linijo.

Različno uspešno akcijo lahko tudi različno točkujemo glede na težavnost posamezne izvedbe.

C2 Igralna oblika: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po povratni in globinski podaji, po podaji po zraku za hrbet zadnje linije ali po dvojni podaji in direktni na tretjega – moštvena taktika

Slika 28: Igralna oblika – priprava in zaključek napada po krilnem položaju po povratni in globinski podaji, po podaji po zraku za hrbet zadnje linije ali po dvojni podaji in direktni na tretjega.

Igra v omejenem prostoru na $\frac{3}{4}$ igrišča ter označene tri cone in krilna položaja. Igra 8:8 + 2 vratarja.

Igra je prosta ali na dva dotika. Igralci lahko v fazi napada uporabljajo obrambno in srednjo tretjino za igro. Za prehod v tretjo tretjino in zaključek akcije na gol pa določimo pogoje, katere morajo izpolniti:

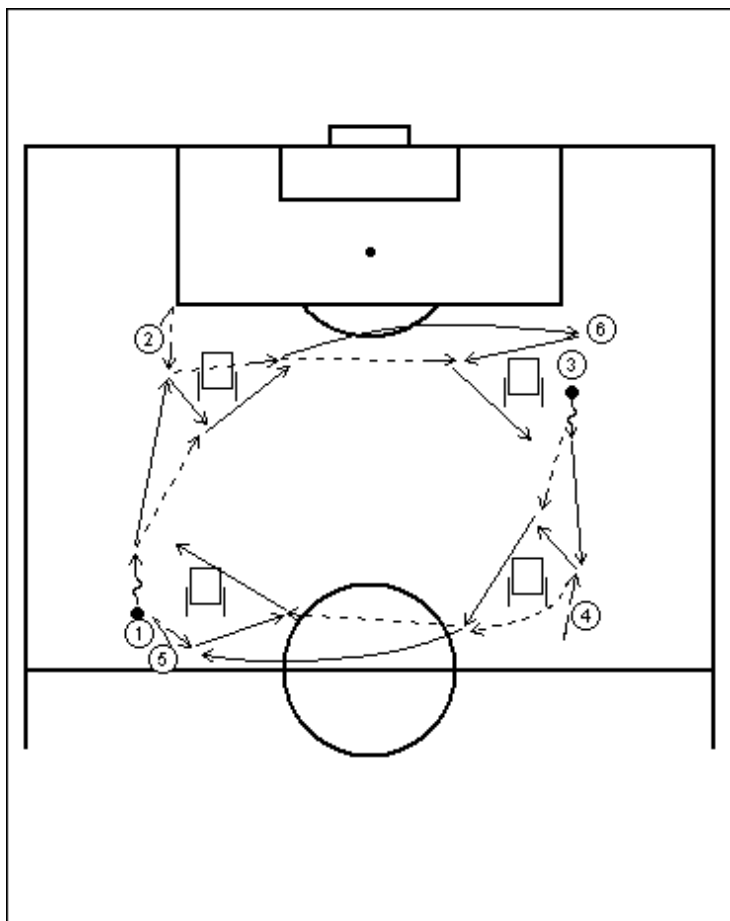
1. prehod preko linije po povratni in globinski podaji na tretjega, za linijo pa še obvezna direktna podaja na igralca, ki se priključuje v napad preko linije. Ko je prehod pravilen, se lahko napadu priključi poljubno število igralcev;
2. prehod preko linije po visoki podaji za hrbet zadnje linije ob vtekanju igralca preko linije in nato še obvezna direktna podaja pred vrata;
3. prehod preko linije po dvojni podaji in podaji na tretjega in nato direktna podaja pred vrat.

Pred prehodom linije v obrambno cono ne smejo ne napadalci ne branilci.

Gole, dosežene na različne načine, tudi točkujemo z različnim številom točk in sicer glede na zaporedno številko pred samo zahtevo. Točkovanju dodamo dodatno točko, če je bila predzadnja podaja ali akcija za prehod linije izvedena na krilnem položaju.

A Situacijska tehnika: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po dvojni podaji (povzeto po sliki 29)

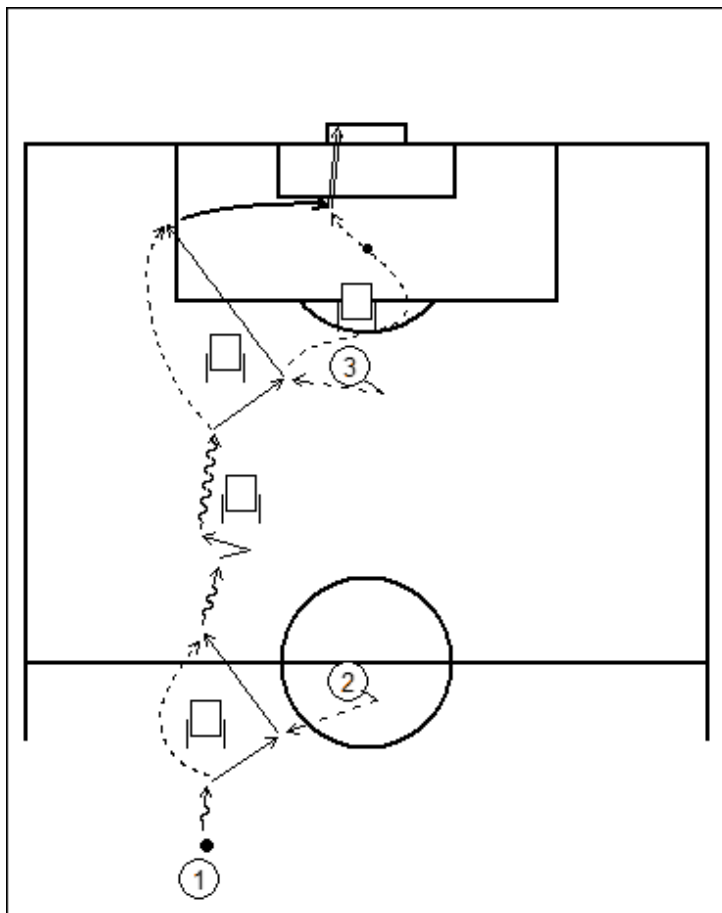
Slika 30: Situacijska tehnika – vaja dvojne podaje in podaje po zraku.

V vaji sodeluje šest igralcev.

Vajo istočasno začneta igralca s številka 1 in 3 v smeri urinega kazalca. Po kratkem vodenju sledi podaja igralcu pred njim v smeri vaje (igralec s številko 2 in s številko 4). Z njima igralca, ki sta vajo začela, odigrata dvojno podajo mimo figure. Po dvojni podaji sledi podaja po zraku igralcu v smeri gibanja vaje. Ta nadaljuje vajo s povratno podajo podajalcu, ta pa izvede dvojno podajo okoli figure.

Po določenem času menjamo smer izvajanja vaje v nasprotno smer gibanja urinega kazalca.

B1 Igralna situacija: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po dvojni podaji
- skupinska taktika (povzeto po sliki 29)

Slika 31: Igralna situacija – priprava in zaključek napada po krilnem položaju po dvojni podaji.

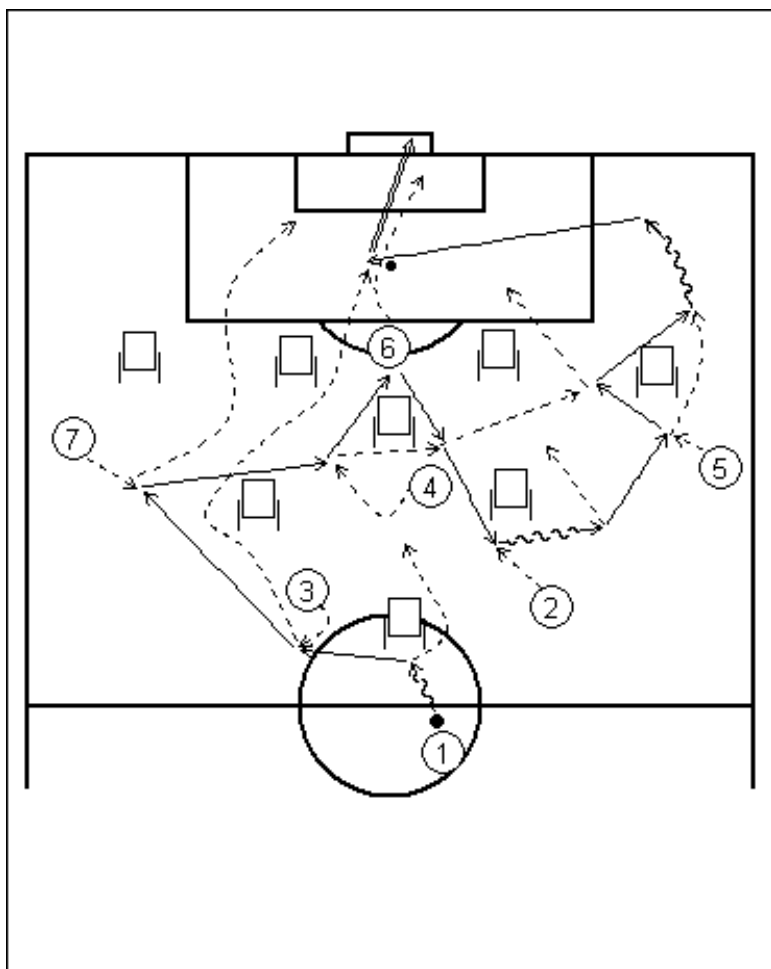
V vaji sodelujejo trije igralci.

Igralec z žogo vodi proti figuri in pred njo izvede dvojno podajo z veznim igralcem, ki se mu odkrije z gibanjem od žoge k žogi. Po dvojni podaji sledi varanje figure in dvojna podaja okoli figure z napadalcem. Napadalec se po dvojni podaji odkriva okoli figure na robu kazenskega prostora in teče proti bližnji vratnici, kamor igralec iz krilnega položaja poda žogo.

Zaključek akcije je mogoč tudi z odkrivanjem napadalca proti oddaljeni vratnici in lob podaji napadalcu. Tretja možnost pa je povratna podaja po tleh proti mestu kazenskega strela, kamor se odkriva napadalec.

Akcijo je mogoče vaditi po levem in desnem krilnem položaju. Mogoča je tudi organizacijska oblika poligona na več manjših vrat.

B2 Igralna situacija: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po dvojni podaji
– moštvena taktika (povzeto po sliki 29)

Slika 32: Igralna situacija – priprava in zaključek napada po krilnem položaju po dvojni podaji.

V vaji sodeluje sedem igralcev.

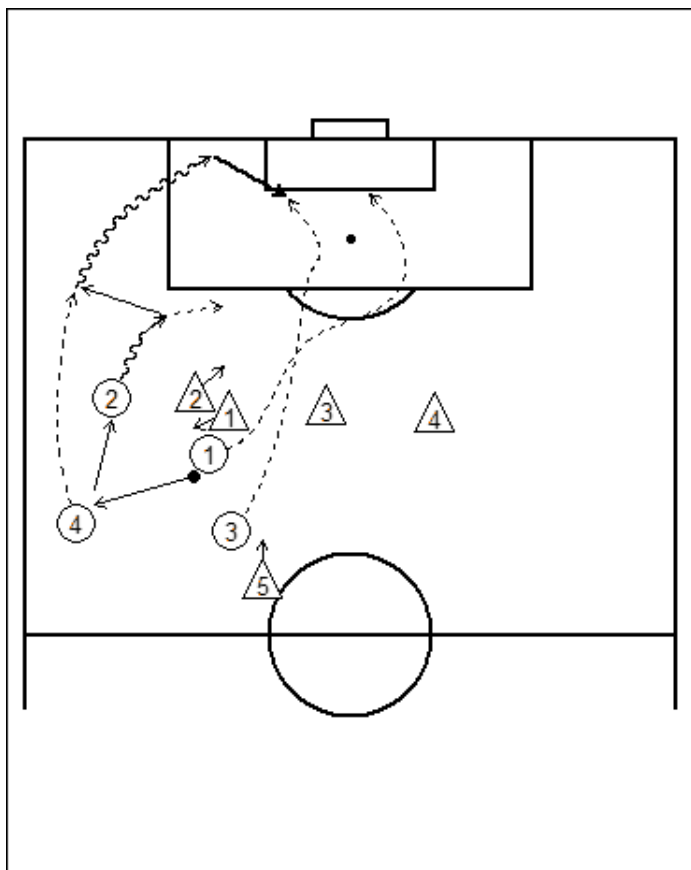
Igralci z različnimi kombinacijami podaj razvijajo kontinuirani napad, kjer pred samim zaključkom akcije naredijo dvojno podajo okoli figure in podajo pred vrata na eno izmed dogovorjenih mest, na katera se odkrivajo igralci, ki sodelujejo v akciji. Ta mesta so:

1. proti bližnji vratnici,
2. proti oddaljeni vratnici
3. proti točki mestu kazenskega strela,
4. na rob kazenskega prostora,
5. na 25 m na strani akcije.

Zaključek akcije lahko izvedemo po desni ali levi strani.

5.2.8 Strukturna situacija: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po vtekanju za hrbet ter podaja pred vrata

Sestavna situacija je izvzeta iz tekme 16. kroga med Mariborom in CM Celjem. Akcijo je izpeljalo moštvo Maribora.

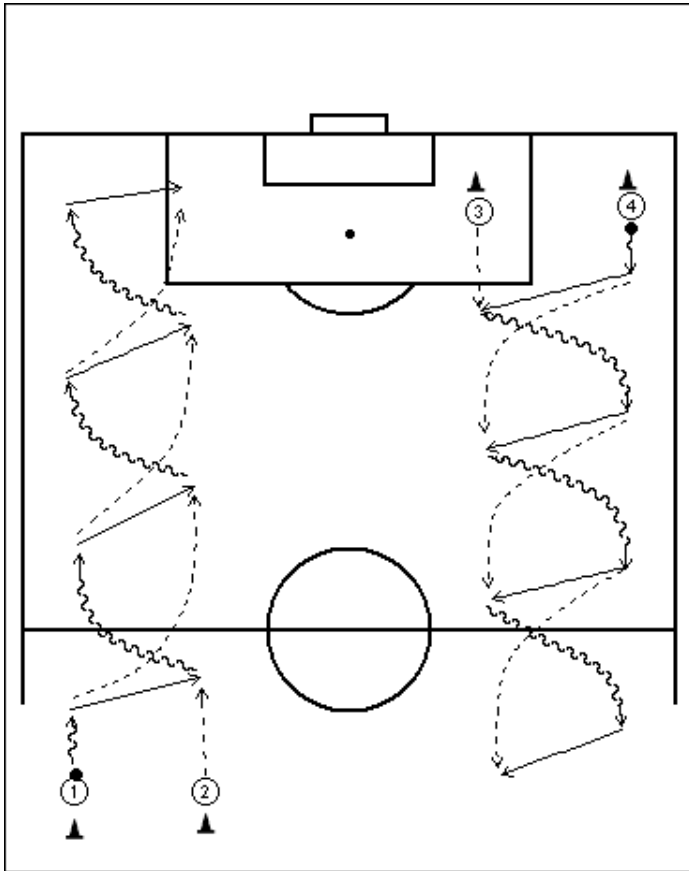

Po odvzeti žogi sledi podaja na krilni položaj in direktna podaja v globino. Sledi kratko vodenje proti kazenskemu prostoru. Sledi podaja na krilni položaj, kamor je vtekal za hrbet igralec, ki je predhodno podal direktno podajo. Po krajšem prodoru sledi podaja po tleh proti bližnji vratnici.

Slika 33: Sestavna situacija – priprava in zaključek napada po krilnem položaju po vtekanju za hrbet ter podaja pred vrata.

Podobno akcijo v 16. in 17. krogu so izpeljala še vsa preostala moštva v 1. SNL razen Luke Kopa in HIT Gorice.

A Situacijska tehnika: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po vtekanju za hrbet (povzeto po sliki 33)

Slika 34: Situacijska tehnika – vaja kratke podaje in vtekanja za hrbet ter ponovne podaje.

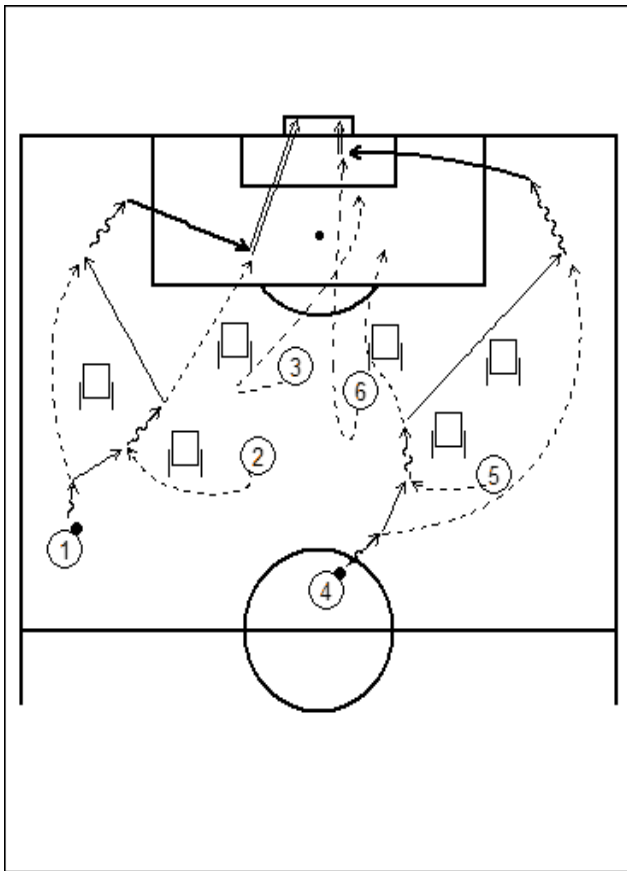
V vaji sodelujeta dva igralca.

Vajo prične igralec z žogo z kratkim vodenjem. Sledi podaja soigralcu, ki je tekel na enakomerni razdalji ob prvemu igralcu. Drugi igralec sprejme žogo proti smeri, iz katere je bila žoga podana. Igralec, ki je podajal, pa steče za hrbet tistemu, ki je žogo sprejel. Tako pride do menjave mest. Vajo ponavljata skozi celo dolžino igrišča. Pomembno je, da igralca ohranjata medsebojno razdaljo pred vsako menjavo mest.

Vaja se lahko izvaja v različni hitrosti, prav tako se lahko podaja izvede na različne tehnične načine (notranji ali zunanji del stopala, sprednji notranji del stopala).

B1 Igralna situacija: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po vtekanju za hrbet - skupinska taktika (povzeto po sliki 33)

Slika 35: Igralna situacija – priprava in zaključek napada po krilnem položaju po vtekanju za hrbet.

V vaji sodelujejo po trije igralci na vsakem krilnem položaju.

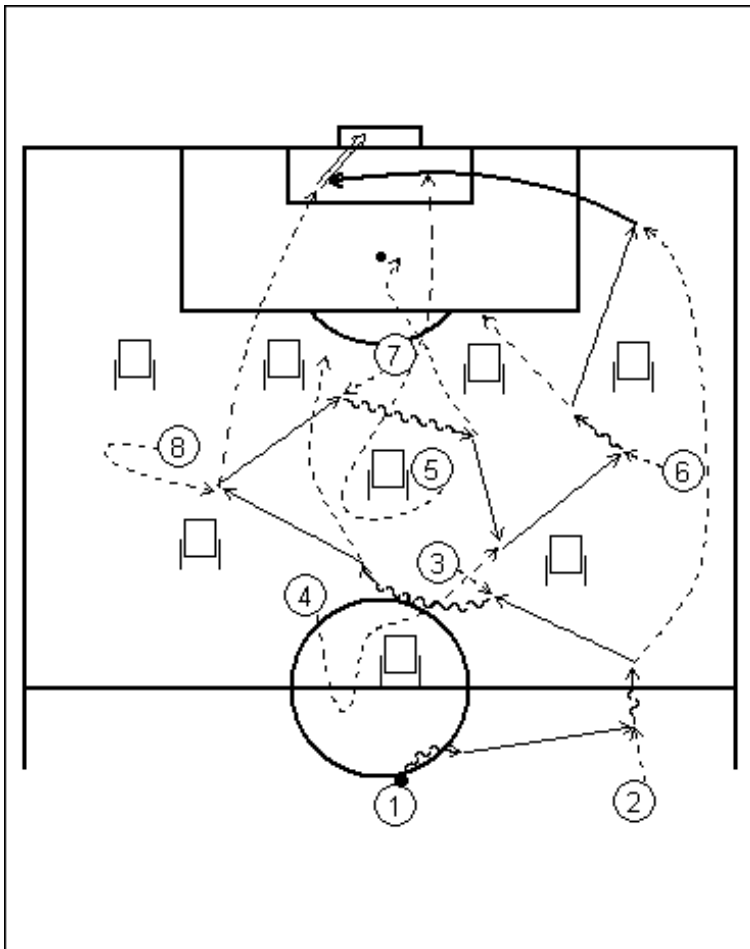
1. vaja

Prične se s kratkim vodenjem na levem krilnem položaju. Po odkrivanju veznega igralca pred figuro sledi podaja in kratko vodenje veznega igralca proti kazenskemu prostoru. Igralec, ki je pričel akcijo, steče za hrbet igralcu, kateremu je podal in se odkrije v globino, kamor mu vezni igralec, ki je vodil žogo poda. Sledi odkrivanje napadalca – najprej proti žogi in veznemu igralcu, ki je vodil žogo, nato pa okoli figure in proti oddaljeni vratnici. Vezni igralec pa se po globinski podaji odkrije na povratno podajo proti mestu kazenskega strela. Igralec iz krilnega položaja poda ali proti oddaljeni vratnici ali povratno podajo vezistu.

2. vaja

Vezni igralec vodi žogo proti desnemu krilnemu položaju, kjer se mu proti sredini odkrije branilec. Sledi podaja in vtekanje za hrbet. Po vodenju sledi podaja v globino igralcu, ki je vtekal. Po podaji sledi odkrivanje pred vrata, kamor sledi podaja proti bližnji vratnici ali povratna podaja branilcu, ki se je vključil v napad.

B2 Igralna situacija: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po vtekanju za hrbet – moštvena taktika (povzeto po sliki 33)

Slika 36: Igralna situacija – priprava in zaključek napada po krilnem položaju po vtekanju za hrbet.

V vaji sodeluje osem igralcev.

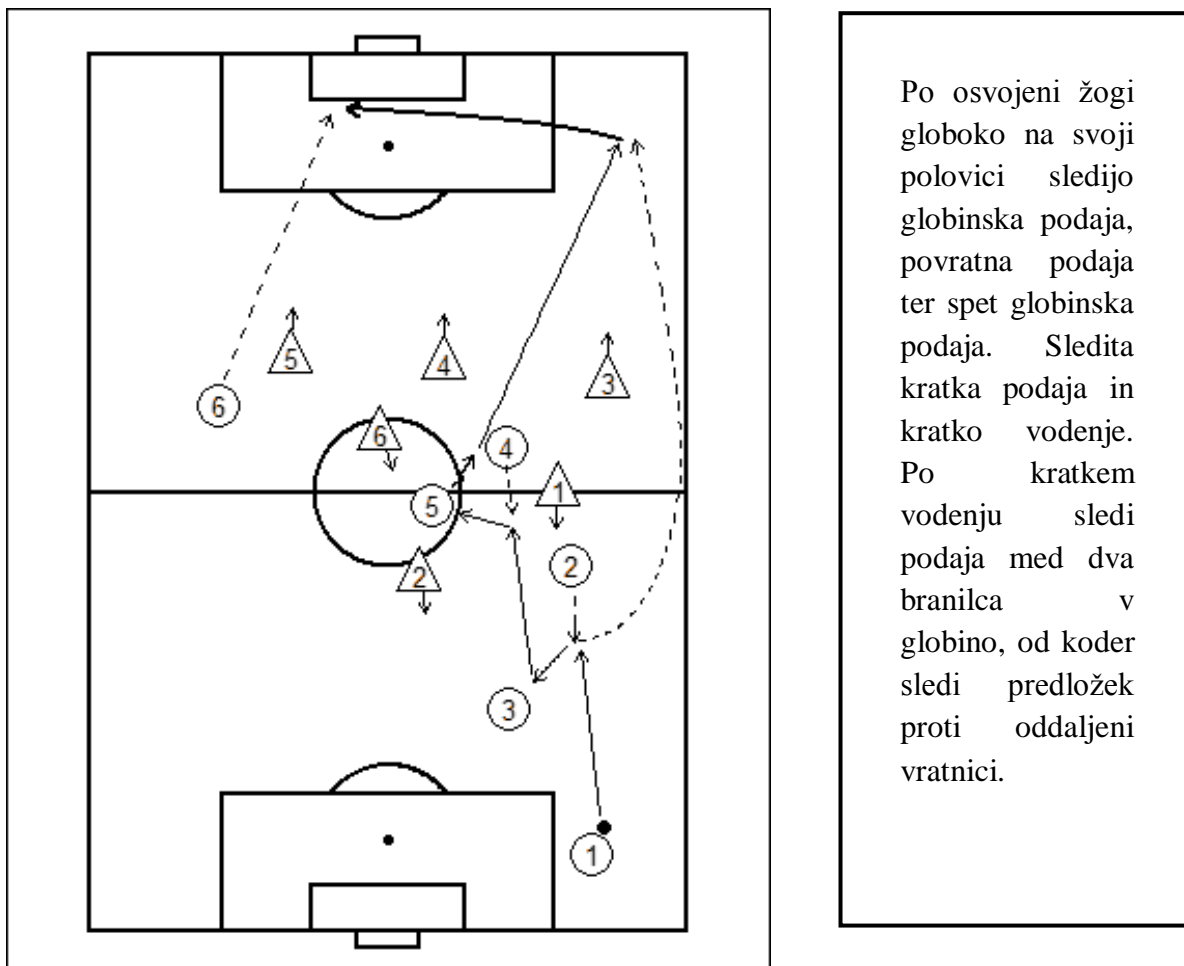
Igralci z različnimi kombinacijami podaj razvijajo kontinuirani napad, v katerem čim več menjajo mesta. Pred samim zaključkom akcije naredijo vtekanje za hrbet igralcu z žogo, ki jo poda v globino. Sledi podaja pred vrata na eno izmed dogovorjenih mest, na katera se odkrivajo igralci, ki sodelujejo v akciji. Ta mesta so:

1. proti bližnji vratnici,
2. proti oddaljeni vratnici,
3. proti točki mestu kazenskega strela,
4. na rob kazenskega prostora,
5. na 25 m na nasprotni strani akcije.

Zaključek akcije lahko izvedemo po desni ali levi strani.

5.2.9 Sestavna situacija: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po podaji med dva branilca in nato podajo pred vrata

Sestavna situacija je izvzeta iz tekme 16. kroga med Rudarjem in Labod Dravo. Akcijo je izpeljalo moštvo Labod Drave.

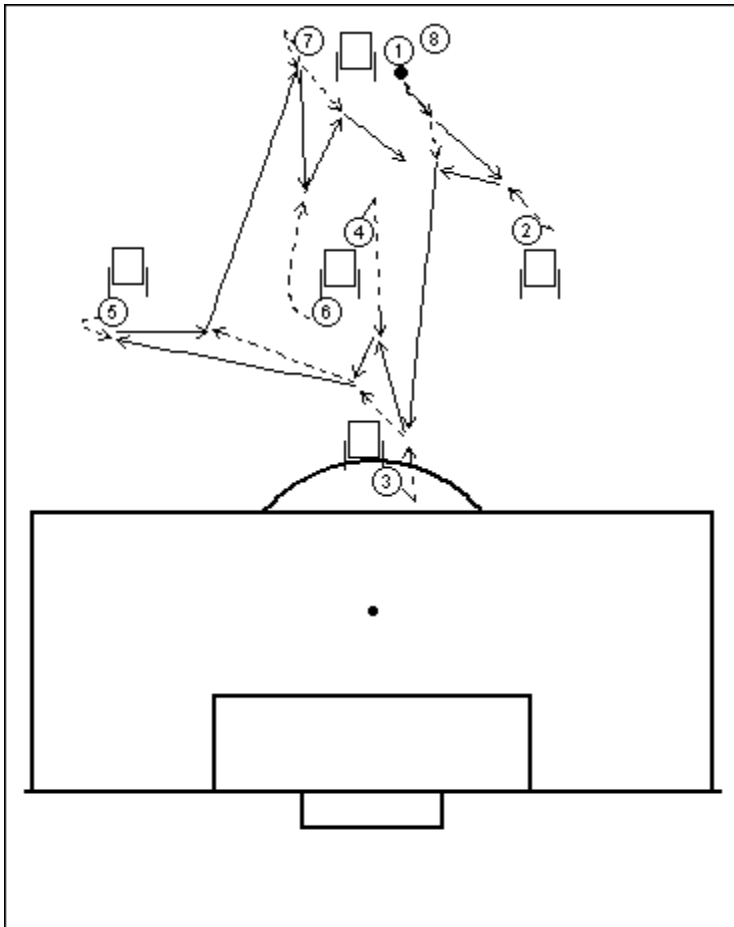

Po osvojeni žogi globoko na svoji polovici sledijo globinska podaja, povratna podaja ter spet globinska podaja. Sledita kratka podaja in kratko vodenje. Po kratkem vodenju sledi podaja med dva branilca v globino, od koder sledi predložek proti oddaljeni vratnici.

Slika 37: Sestavna situacija – priprava in zaključek napada po krilnem položaju po podaji med dva branilca in nato podajo pred vrata.

Podobno akcijo v 16. in 17. krogu so izpeljala še vsa preostala moštva v 1. SNL razen Olimpije, CM Celja, Luke Kopa in HIT Gorice.

A Situacijska tehnika: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po podaji med dva branilca (povzeto po sliki 37)

Slika 38: Situacijska tehnika – vaja kratke podaje in podaje med dva branilca.

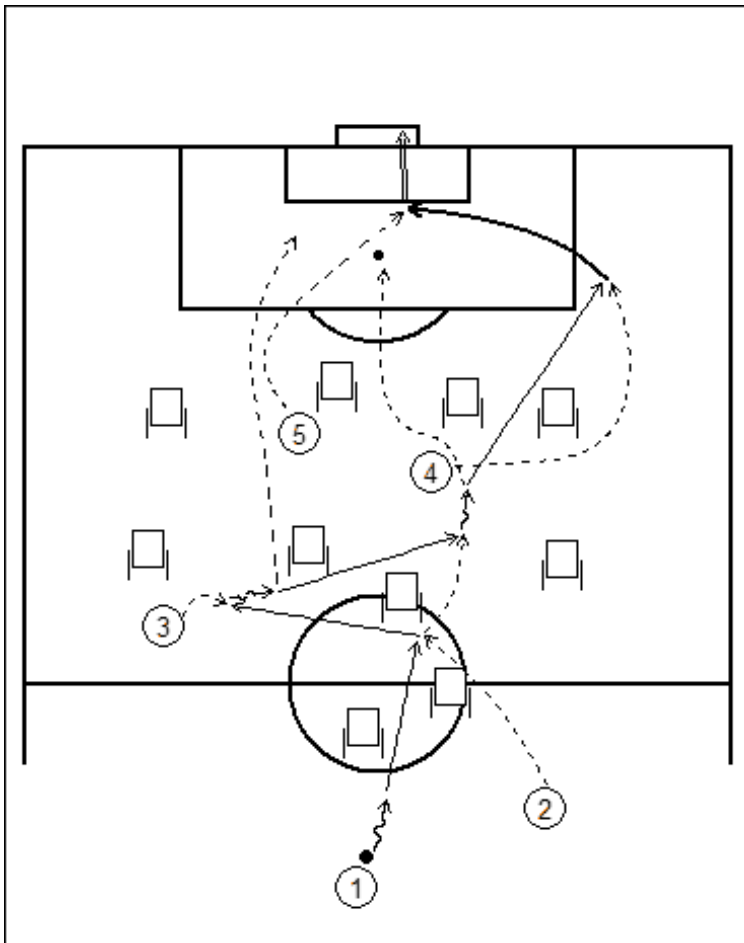
V vaji sodeluje osem igralcev.

Vajo prične igralec z žogo s kratkim vodenjem in dvojno podajo z igralcem s številko 2. Po dvojni sledi direktna podaja med dve figuri v globino, kjer se odkriva igralec s številko 3. Ta igra povratno podajo igralcu s številko 4. Sledi dvojna podaja s podajalcem in ponovno podaja na stran igralcu s številko 5. Vaja se nadaljuje še po levi strani.

Igralci menjajo mesta po zaporednih številkah po principu »za podano žogo«.

Po določenem času menjamo smer izvajanja vaje v nasprotno smer gibanja urinega kazalca.

B1 Igralna situacija: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po podaji med dva branilca – skupinska taktika (povzeto po sliki 37)

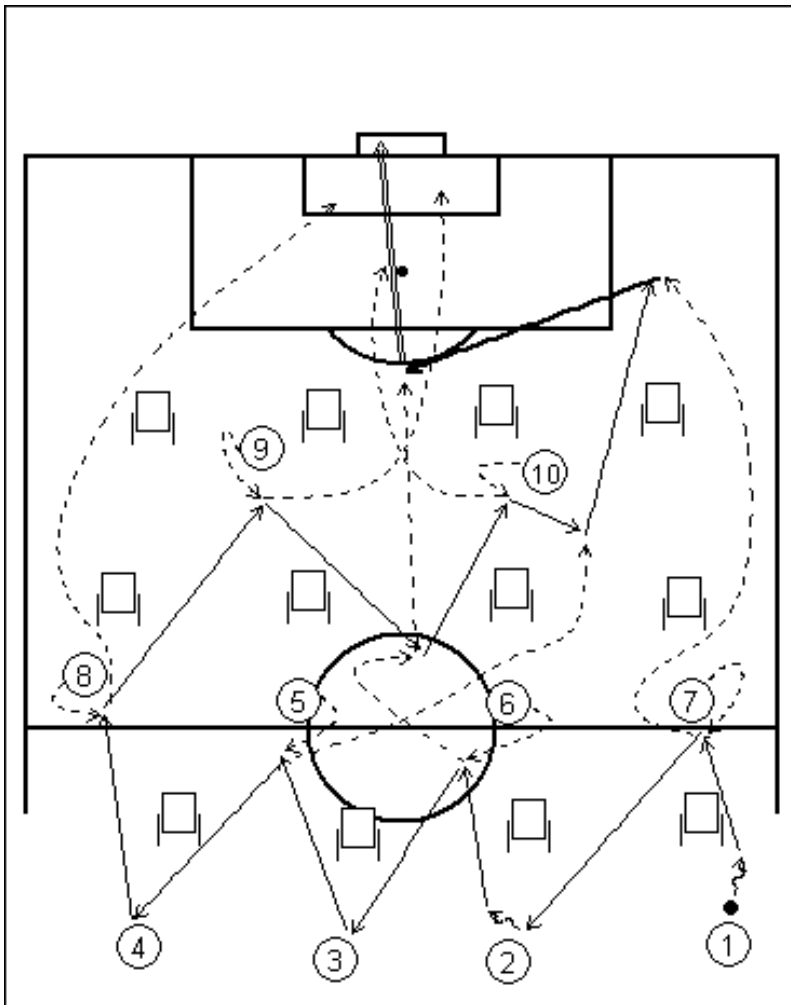
Slika 39: Igralna situacija – priprava in zaključek napada po krilnem položaju po podaji med dva branilca.

V vaji sodeluje pet igralcev.

Akcijo prične srednji branilec s krajšim vodenjem proti sredini in podajo med dve figuri, kamor se z vtekanjem odkriva vezni igralec. Ta poda direktno podajo levemu veznemu igralcu, ki se odkriva v globino in nazaj proti žogi. Ta po kratkem vodenju poda med dve figuri veznemu igralcu, ki vteka v globino. Sledi odkrivanje napadalcev v širino in globino ter podaja med dve figuri enemu izmed njiju. Sledi vtekanje igralcev v kazenski prostor in podaja proti bližnji vratnici ali oddaljeni vratnici ali povratna podaja na mesto kazenskega strela.

Vajo je mogoče izvesti s podajo desnemu napadalcu na desno krilo ali levemu napadalcu na levo krilo.

B2 Igralna situacija: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po podaji med dva branilca - moštvena taktika (povzeto po sliki 37)

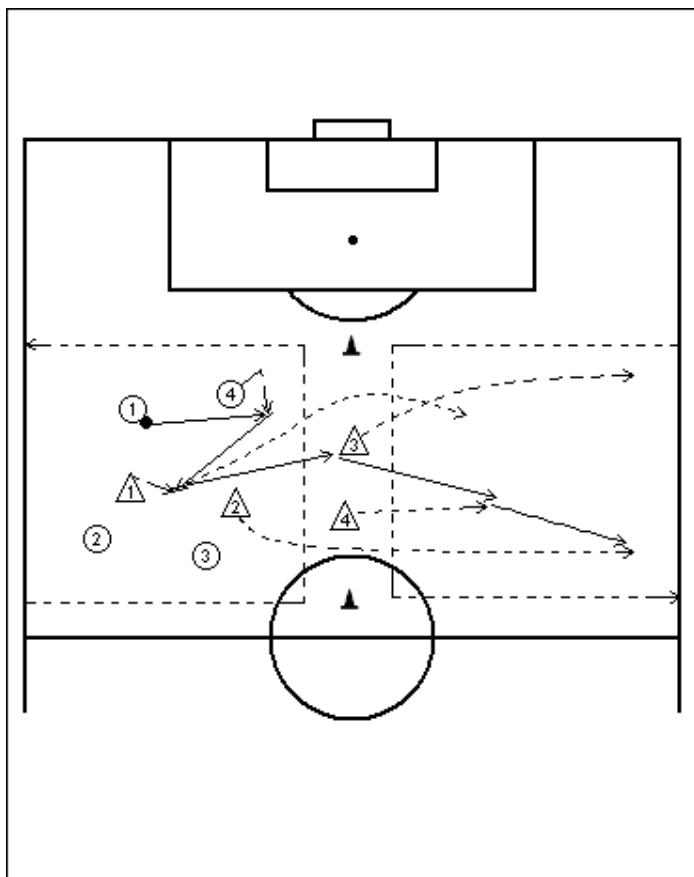
Slika 40: Igralna situacija – priprava in zaključek napada po krilnem položaju po podaji med dva branilca.

V vaji sodeluje deset igralcev.

Igralci z različnimi kombinacijami podaj med dve figuri razvijajo kontinuirani napad, v katerem menjajo mesta. Pred samim zaključkom akcije naredijo vtekanje po krilnem položaju za zadnjo linijo figur, kamor je med dve figuri podana žoga. Sledi podaja pred vrata na eno izmed dogovorjenih mest, na katera se odkrivajo igralci, ki sodelujejo v akciji.

Zaključek akcije lahko izvedemo po desni ali levi strani.

C1 Igralna oblika: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po dvojni podaji, po vtekanju za hrbet ali po podaji med dva branilca – skupinska taktika.

Slika 41: Igralna situacija – priprava napada po krilnem položaju po podaji med dva branilca.

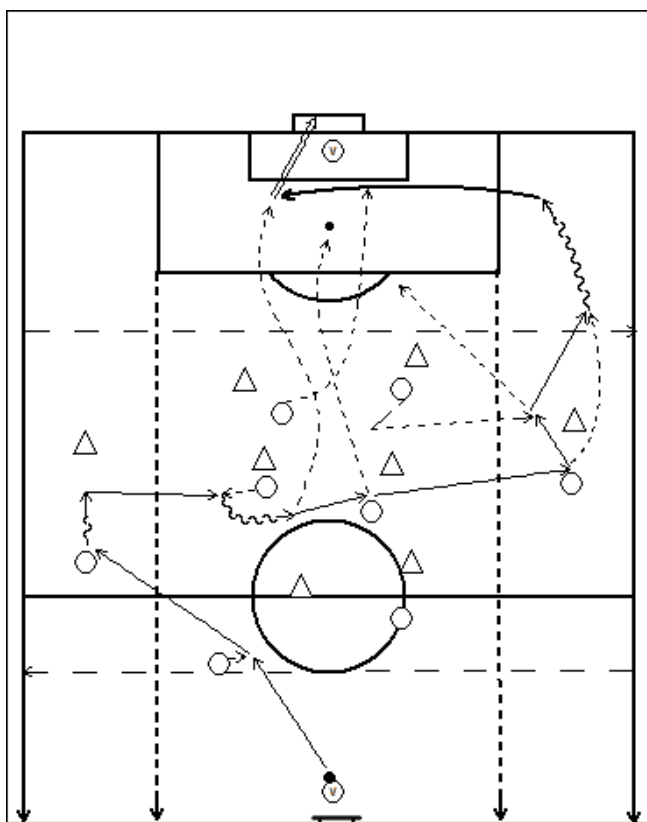
Igra v treh omejenih prostorih. Prvi in tretji prostor merita 20 x 20 metrov, vmesni prostor pa 5 x 20 metrov. Igra 4:2 + 2.

V prvem prostoru štirje napadalci zadržujejo žogo prosto ali z omejitvijo dotikov. Dva branilca skušata žogo odvzeti. Ko jima to uspe, sledi podaja v vmesni prostor in podaja v tretji prostor. Ta prehod pa je lahko izveden na naslednje načine:

1. s podajo na tretjega, ki vteka v prazen prostor,
2. z dvojno podajo,
3. z vtekanjem za hrbet in podajo temu igralcu.

Vsako zahtevo izvajamo določen čas. Nato damo možnost vseh treh prehodov, ki pa jih različno točkujemo glede na težavnost prehoda po zaporedni številki zahteve.

C2 Igralna oblika: priprava in zaključek napada po krilnem položaju po dvojni podaji, po vtekanju za hrbet ali po podaji med dva branilca – moštvena taktika.

Slika 42: Igralna oblika – priprava in zaključek napada po krilnem položaju po dvojni podaji, po vtekanju za hrbet ali po podaji med dva branilca.

Igra v omejenem prostoru na treh četrtinah igrišča ter označene tri cone in krilna položaja. Igra 8:8 + 2 vratarja.

Igra je prosta ali na dva dotika. Igralci lahko v fazi napada uporabljajo obrambno in srednjo tretjino za igro. Na krilnem položaju je v fazi napada dovoljena igra 2:1. Za prehod v tretjo tretjino in zaključek akcije na gol pa določimo pogoje, katere morajo napadalci izpolniti:

1. prehod preko linije po podaji med dva branilca in vtekanje v prostor tretje cone;
2. prehod preko linije po dvojni podaji na krilnem položaju v igri 2:1;
3. prehod preko linije po igri 2:1 na krilnem položaju in vtekanju za hrbet.

Zaključek na gol je poljuben! Pred prehodom se v obrambni coni ne smejo zadrževati niti branilci.

Gole, dosežene na različne načine, tudi točkujemo z različnim številom točk in sicer glede na zaporedno številko pred samo zahtevo. Točkovanju dodamo dodatno točko, če je bila predzadnja podaja ali akcija za prehod linije izvedena na krilnem položaju.

5.3 POGOSTOST POJAVLJANJA POSAMEZNE TIPIČNE SESTAVNE SITUACIJE TER POGOSTOST PRIPRAVE IN ZAKLJUČKA NAPADA PO KRILNEM POLOŽAJU POSAMEZNIH MOŠTEV 1. SNL

V nadaljevanju so predstavljene tabele, ki kažejo kolikokrat in pri katerem moštvu se je posamezni tip sestavne situacije pojavil. Tretja tabela prikazuje razmerje pogostosti pojavljanja tipičnih sestavnih situacij na domačih in gostujočih tekmah za vsako moštvo. Za vsako moštvo je predstavljeno tudi skupno število priprav in zaključka napada po krilnem položaju na dveh tekmah. Za skupne vrednosti pojavljanja posameznih tipov sestavnih situacij sem izdelal graf za boljše ponazoritev pogostosti pojavljanja odstopajočih tipov sestavnih situacij. Izdelal sem še graf za predstavitev pogostosti priprave in zaključka napada po krilnem položaju za vsako moštvo na dveh tekmah ter graf, ki prikazuje razliko v pogostosti pojavljanja tipičnih sestavnih situacij na domačih in gostujočih tekmah. Na koncu pa sem poizkušal najti še povezavo med mestom na lestvici posameznega moštva in številom akcij priprave ter zaključka napada po krilnem položaju. Nato sem predstavil tudi razpravo, v kateri sem iskal vzroke za pojavljanje posameznih tipov ter vzroke za razlike v številu pojavljanja tipičnih situacij posameznih moštev na domačih in gostujočih tekmah. Tukaj je navedenih tudi nekaj razmišljanj trenerja NK CM Celje, Milana Đuričića, ki mi jih je podal v intervjuju na temo diplomske naloge. Za lažjo možnost komentarja sem mu predložil izvlečke analize.

Tabela 1: Pogostost pojavljanja tipičnih sestavnih situacij priprave in zaključka napada po krilnem položaju skupno na dveh tekmah

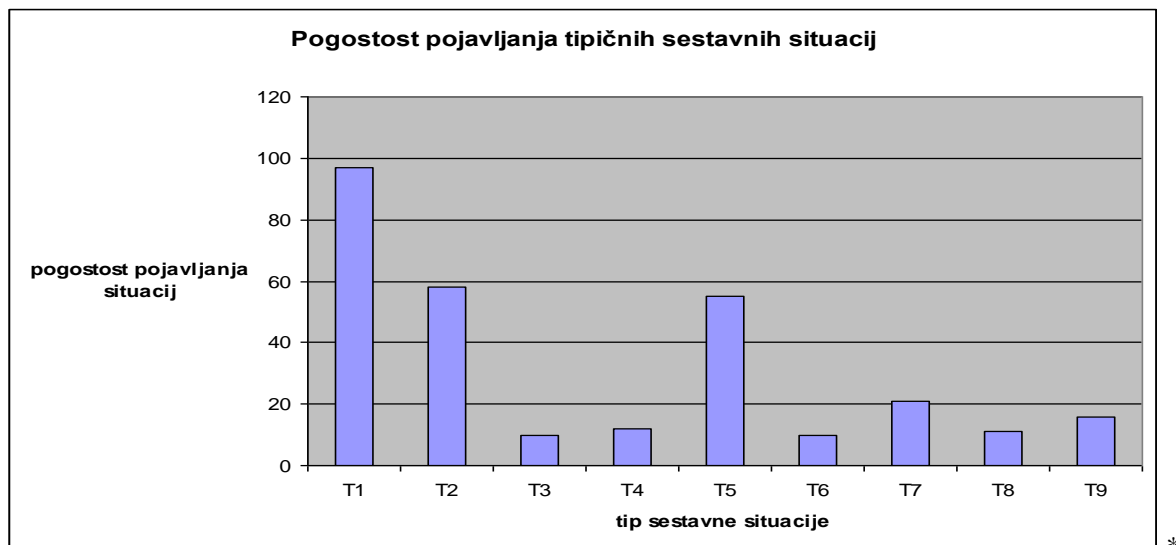
KLUB TIP	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	SKUPNO
MARIBOR	10	4	1	1	1	1	1	3	2	24
CELJE	11			1	8	1	3	1		25
OLIMPIJA	11	3		2	3		3	1		23
DRAVA	5	4		3	9		1	1	6	29
KOPER	5	4	2	3	8	2	1			25
INTERBLOCK	7	4	4		4	2	1	1	2	25
RUDAR	11	11			5	2	3	1	3	36
GORICA	10	11	1	1	5	1	3			32
NAFTA	17				6		3	2	2	30
DOMŽALE	10	17	2	1	6	1	2	1	1	41
SKUPAJ:	97	58	10	12	55	10	21	11	16	290

* Razlaga oznak od T1 do T9 v tabeli so navedene na strani 23.

V prvi tabeli je za vsako moštvo predstavljeno skupno število ponovitev določenega tipa na dveh tekmah. Prazna okenca v tabeli označujejo tip sestavne situacije, ki se pri določenem moštvu ni pojavil niti enkrat v dveh tekmah.

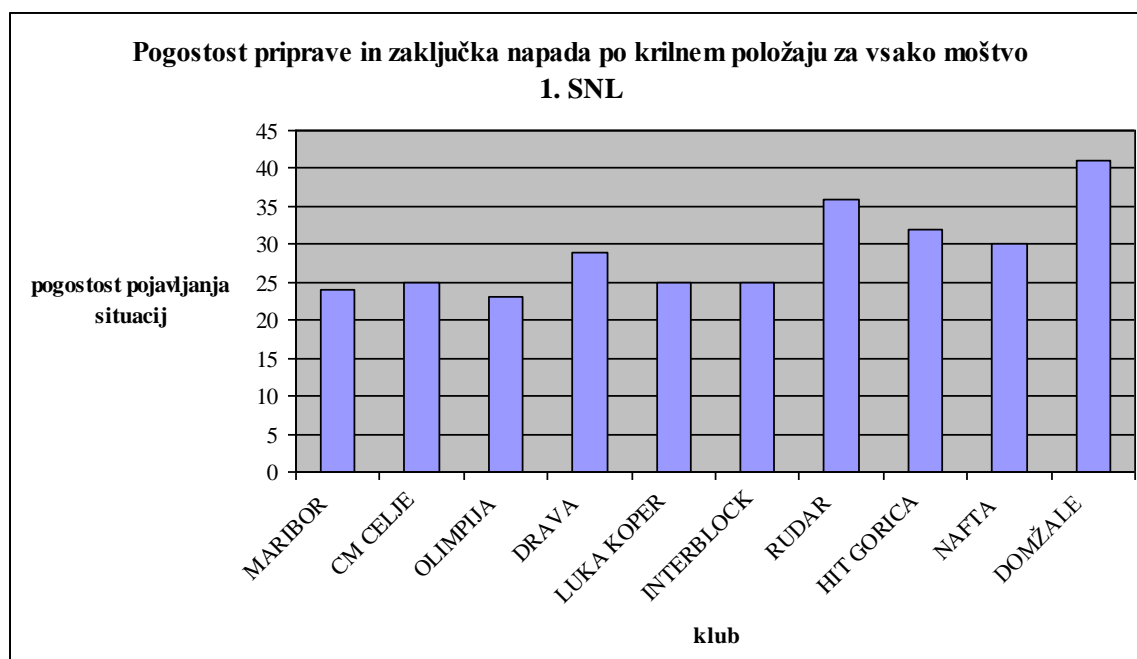
Že iz tabele je jasno vidno, da je po pogostosti največkrat ponovljena tipična sestavna situacija priprave in zaključka napada po krilnem položaju po prodoru in varanju (T1), nato sledita priprava in zaključek napada po krilnem položaju po menjavi strani (T2). Na tretjem mestu po pogostosti pojavljanja pa sta priprava in zaključek napada po krilnem položaju po podaji za hrbet nasprotne zadnje linije po zraku (T5). Vsi drugi tipi se pojavljajo občutno manj pogosto. To je nazorno vidno tudi na spodnjem grafu.

Graf 1: Pogostost pojavljanja tipičnih sestavnih situacij priprave in zaključka napada po krilnem položaju na dveh tekmah

Razlaga oznak od T1 do T9 v tabeli so navedene na strani 23.

Graf 2: Pogostost priprave in zaključka napada po krilnem položaju glede na moštvo na dveh tekmah

Kakor že iz tabele, je tudi iz drugega grafa jasno razvidno, da je največ skupnih priprav in zaključkov napadov po krilnem položaju izvedlo moštvo Domžal, sledita pa moštvi Rudarja in HIT Gorice. Vsa preostala moštva so izvedla pripravo in zaključek napada po

krilnem položaju, na enega iz navedenih devetih tipov manjkrat. V tabelo pa ni vključene priprave in zaključka napada po krilnem položaju, ki se je zgodil na kakršen koli drug način.

Tabela 2: Pogostost pojavljanja tipičnih sestavnih situacij priprave in zaključka napada po krilnem položaju ločeno glede na posamezno tekmo

KLUB TIP	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	SKUPNO
MARIBOR	7; 3	1; 3	1; 0	0; 1	0; 1	0; 1	0; 1	1; 2	1; 1	24
CELJE	2; 9			0; 1	2; 6	1; 0	2; 1	0; 1		25
OLIMPIJA	7; 4	3; 0		0; 2	3; 0		1; 2	1; 0		23
DRAVA	3; 2	2; 2		1; 2	8; 1		0; 1	0; 1	5; 1	29
KOPER	1; 4	0; 4	1; 1	1; 2	5; 3	1; 1	0; 1			25
INTERBLOCK	1; 6	2; 2	2; 2		1; 3	1; 1	1; 0	0; 1	0; 2	25
RUDAR	2; 9	3; 8			1; 4	0; 2	1; 2	0; 1	1; 2	36
GORICA	5; 5	4; 7	1; 0	0; 1	3; 2	0; 1	0; 3			32
NAFTA	8; 9				5; 1		2; 1	1; 1	1; 1	30
DOMŽALE	1; 9	11; 6	1; 1	0; 1	5; 1	1; 0	1; 1	1; 0	0; 1	41
SKUPAJ:	97	58	10	12	55	10	21	11	16	290

* Razlaga oznak od T1 do T9 v tabeli so navedene na strani 23.

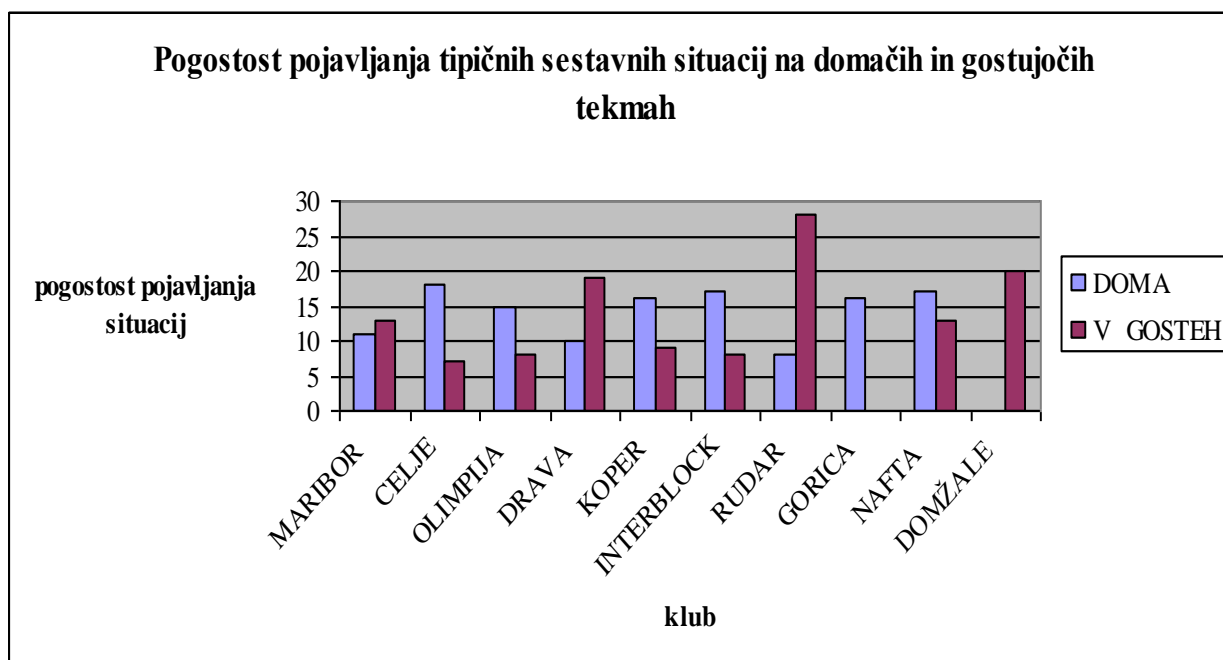
V drugi tabeli je za vsako moštvo predstavljeno število ponovitev določenega tipa na dveh tekmah. Prvo število v okencu ponazarja število ponovitev določenega tipa sestavne situacije v 16. krogu tekmovanja, medtem ko drugo število v okencu ponazarja število ponovitev določenega tipa sestavne situacije v 17. krogu tekmovanja. Prazna okenca v tabeli označujejo tip sestavne situacije, ki se pri določenem moštvu ni pojavil niti enkrat v dveh tekmah. Iz druge razpredelnice je mogoče ugotoviti ravnovesje ali neravnovesje pojavljanja posamezne sestavne situacije na dveh tekmah. S podatki sem želel ponuditi možnost sklepanja o uigranosti posameznih tipov sestavnih situacij posameznega moštva. Glede na vzroke pojavljanja posamezne tipične sestavne situacije, ki so predstavljeni kasneje, pa je mogoče ugotoviti, da je bil vzorec opazovanih tekem premajhen za tovrstne ugotovitve.

Tabela 3: Pogostost pojavljanja tipičnih sestavnih situacij na domačih in gostujočih tekmah

KLUB	DOMA	V GOSTEH
MARIBOR	11	13
CELJE	18	7
OLIMPIJA	15	8
DRAVA	10	19
KOPER	16	9
INTERBLOCK	17	8
RUDAR	8	28
GORICA	32	
NAFTA	17	13
DOMŽALE		41
SKUPAJ	144	146

V tretji tabeli je za vsako moštvo predstavljeno število pojavljanj tipičnih sestavnih situacij na tekmi, ki jo je določeno moštvo igralo na domačem in gostujočem igrišču. Prazni okenci pri moštvih Gorice in Domžal pomenita, da sta moštvi tekmi 16. in 17. kroga igrali bodisi v gosteh oziroma doma. To pomeni, da je možno primerjati le rezultate moštev, ki so tekme igrale po eno doma in eno v gosteh. Za ti dve moštvi je predstavljeno skupno število, kar je logična posledica dejstva kraja igranja tekem. Iz tabele je razvidno tudi dejstvo, da se skupno število tipičnih sestavnih situacij ni razlikovalo glede na to, ali so moštva igrala tekme doma ali v gosteh. Ko pa natančneje analiziramo posamezna moštva, pa dobimo nekoliko drugačno sliko, saj ugotovimo odstopanja od dejstva, ki ga nakazuje skupno število pojavljanj tipičnih sestavnih situacij. Tako je jasno vidno tudi iz Grafa 3, da je pet moštev večkrat izvedlo pripravo in zaključek napada po krilnem položaju na domačih tekmah kot na gostujočih tekmah. Seveda sta tukaj izvzeti moštvi Domžal in Gorice. Za ti dve moštvi je v grafu predstavljena povprečna vrednost izvedbe priprave in zaključka napada po krilnem položaju na dveh tekmah, saj sta ti moštvi igrali obe tekmi doma ali v gosteh. Iz prikazanega je razvidno, da je na domačem igrišču pripravo in zaključek napada po krilnem položaju največkrat izvedlo moštvo Celja, sledita mu moštvi Interblocka in Nafta. V gosteh pa je tovrstno pripravo in zaključek napada največkrat izvedlo moštvo Rudarja, sledi pa mu moštvo Domžal in Drave.

Graf 3: Pogostost priprave in zaključka napada po krilnem položaju glede na kraj igrane tekme

Spodaj sem poizkušal najti povezavo med mestom na lestvici posameznega moštva in številom priprav in zaključka napada po krilnem položaju. Ne glede na to, da so bile tekme, ki sem jih analiziral, igrane v 16. in 17. krogu, lahko dolgoročno poizkušamo najti povezavo z mestom na lestvici po 33. krogih tekmovanja. Večje število igranih tekem izloči faktor slučaja, ki je v manjšem številu tekem bolj prisoten. Tako morda dobimo celovitejšo sliko kvalitete posameznega moštva. Iz dobljenih rezultatov ugotovimo, da moštvo, ki je izpeljalo največ priprav in zaključkov napadov po krilnem položaju Domžale, zaseda osmo mesto na prvoligaški lestvici. Po številu priprave in zaključka napada po krilnem položaju mu sledi moštvo Rudarja, ki zaseda sedmo mesto. Po pogostosti priprave in zaključka napada po krilnem položaju jima sledita moštvi Gorice in Nafta, ki zasedata četrto in peto mesto na prvoligaški lestvici. Torej lahko ugotovim, da so po pogostosti izvedbe akcij po krilnem položaju prednjačila moštva iz sredine in spodnje polovice prvoligaške lestvice. Iz lestvice in števila ponovitev priprave in zaključka napada po krilnem položaju doma in v gosteh pa je razvidno še, da so moštva v zgornji polovici večkrat izpeljala pripravo in zaključek napada po krilnem položaju doma, kot pa v gosteh. Izjema sta moštvi Maribora, ki je doma tovrstno akcijo izvedel enajstkrat, na gostovanju pa trinajstkrat, ter Gorica, ki je obe tekmi igrala doma in tako nimamo primerjave z igro v gosteh.

Tabela 4: Lestvica po odigranem 33. krogu dne 30. 4. 2010

Mesto	Klub	Tekem	Z	N	P	Goli	Točke
1.	Koper	33	20	10	3	55:28	70
2.	Maribor	33	16	7	10	55:43	55
3.	Olimpija (-2)	33	14	7	12	46:31	47
4.	Gorica	33	13	7	13	62:56	46
5.	Nafta	33	13	7	13	47:48	46
6.	Celje	33	13	7	13	49:53	46
7.	Rudar	33	13	4	16	39:47	43
8.	Domžale	33	11	8	14	46:54	41
9.	Interblock	33	9	6	18	34:56	33
10.	Drava	33	7	9	17	32:49	30

Podatki o razvrstitvi ekip na ligaški lestvici so pridobljeni iz spletne strani Nogometne zveze Slovenije dne 3. 5. 2010.

5.4 RAZPRAVA

Sestavne situacije se na tekmah pojavljajo in ponavljajo. Vzroke, zakaj pride do pojavljanja določenih sestavnih situacij na eni tekmi večkrat kot na drugi, sem poizkušal ugotoviti s pomočjo intervjuja s trenerjem Milanom Đuričićem.

Trener Đuričić je naštel naslednje vzroke:

1. kvaliteta igralca (hitrost, dinamično tehnična sposobnost igralca, motorične sposobnosti ...),
2. kvaliteta nasprotnika,
3. taktična usmeritev branečega moštva (ožanje prostora, puščanje prostora za hrbtom zadnje linije ...),

4. uigranost moštva in izkušенost igralcev v povezavi s prepoznavanjem možnosti za izpeljavo določene tipične situacije,
5. pogostost ponavljanja določenih tipov sestavnih situacij na treningu,
6. možnost in sposobnost igralcev za prenos težišča igre iz ene na drugo stran igrišča,
7. tveganje izvajanja določenih akcij v napadu v smislu prejetja zadetka,
8. pomanjkanje časa zaradi rezultatskega zaostanka na posamezni tekmi,
9. sposobnost ustvarjanja viška igralca v fazi napada,
10. razplet posamezne tekme,
11. kraj igranja tekme (doma ali v gosteh),
12. pozicija moštva na točkovni lestvici ligaške razvrstitve,
13. dnevna forma igralcev posameznega moštva,
14. vremenski pogoji in kvaliteta igrišča.

Na nogometnih tekmah prihaja do dogodkov, ki jih je mogoče:

- predvideti in izpeljati v svojo korist;
- delno predvideti in delno izpeljati v svojo korist;
- predvideti, a jih ni mogoče izpeljati v svojo korist;
- jih ni niti mogoče predvideti niti izpeljati v svojo korist.

Razloge za pojavljanje različnih tipov situacij je mogoče različno interpretirati. Eden od razlogov so morda motorične in funkcionalne sposobnosti igralcev v slovenskih moštvih. Tako je vprašljiva sposobnost izvajanja ponavljajočih najvišjih zaporednih fizičnih obremenitev večkrat na eni tekmi. To razmišljanje se mi je pojavilo ob dejstvu, da je bila priprava in zaključek napada po krilnem položaju s protinapadom uporabljena najmanjkrat. Seveda pa telesna priprava morebiti ni edini vzrok, saj je za manjše število protinapadov lahko »kriva« dobra organiziranost in discipliniranost moštev po izgubljeni žogi in hitro vračanje v obrambo. Torej je lahko razlog tudi taktična usmeritev ekipe. Naslednji razlog za razlike v samih tipih je morda tudi dinamičnotehnična usposobljenost. Nogomet postaja vse hitrejši in zahteve obvladovanja žoge v maksimalni hitrosti so vedno večje. V povezavi s komunikacijo med igralci pa je ob kopici informacij, ki jih igralec prejema, še toliko težje nalogo v tej obliki izvesti. Tako je kot oblika priprave in zaključka napada po protinapadu z istim številom udeležena tudi priprava in zaključek napada po krilnem položaju po dvojni podaji in direktni podaji na tretjega igralca. Ta oblika zahteva ravno obe opisani lastnosti – dobro dinamično tehniko in sposobnost komunikacije s preostalimi igralci. Naslednji razlog

za razlike v pogostosti pojavljanja različnih tipov se morebiti skriva v taktični informiranosti. Sicer se pojavi vprašanje, ali je smiselno posvečati enako pozornost vsem devetim tipom, saj so nekateri tipi za izvedbo težji kot drugi. Posledično je manj verjetno, da moštvo akcijo izpelje do uspešnega zaključka. Vprašanje je tudi, koliko časa v samem treningu lahko trener posveti tej taktični prvini na račun drugih taktičnih prvin nogometne igre. Zato je morda dejstvo, da so ekipe uporabljale največ tri tipe, druge pa bolj priložnostno, tudi razumljivo. Na izvedbo posameznih tipov vpliva torej tudi uigranost moštva in prepoznavanje situacij, ki se na tekmi pojavljajo in omogočajo izpeljavo določene akcije. S treningom bi morali pripeljati to spoznavanje in reakcijo do avtomatizma in tako bi morda igralci hitreje in bolj kvalitetno izvajali akcije. Sprejemanje tveganja za prejetje zadetka ob morebitni napaki je morda naslednji vzrok za razlike, saj ekipe, ki ne želijo preveč tvegati v fazi napada, morda poizkušajo svoje napadalne akcije izvajati na krilnem položaju. Tam je ob izgubljeni žogi verjetno najmanjša nevarnost za prejetje zadetka. Kraj igranja tekme je lahko naslednji vzrok za razlike med posameznimi moštvi v pripravi in zaključku napada po krilnem položaju. Tako moštva v gostih igrajo morda bolj zaprto in tako domače prisilijo do igre po krilnih položajih. Ta taktična opredelitev pa je morebiti odvisna tudi od mesta, ki ga moštvo zaseda na ligaški lestvici. Tako morajo moštva, ki se borijo proti izpadu in se prvenstvo bliža koncu, tvegati več tudi proti boljšim moštvom in na gostovanju. Morda slabša moštva reagirajo drugače v sredini tekmovanja, kjer so v podobnem položaju zadovoljna že s točko in igrajo bolj zaprto. Vzroki za izvajanje akcij po krilnem položaju v povezavi z mestom na lestvici so povezani s kvaliteto posameznega moštva. Tako bi morda lahko pričakoval, da bodo moštva iz vrha lestvice več uporabljala pripravo in zaključek napada po krilnem položaju, ker naj bi slabša moštva proti njim igrala bolj zaprto. Dobljeni rezultati pa kažejo na to, da so moštva iz sredine in spodnjega dela lestvice več uporabljala pripravo in zaključek napada po krilnem položaju kot moštva iz vrha lestvice. Morda do tega prihaja ravno zaradi pomanjkanja kvalitete igralcev in posledično nezmožnost zadržati žogo na sredini igrišča, kjer so napake za prejetje zadetka zelo nevarne. Tako je morda varneje poizkušati napadati po krilnem položaju. Dnevna forma posameznega igralca verjetno vpliva na potek srečanja iz vidika, da razigranemu igralcu moštvo omogoči več akcij, saj je bolj uspešen, kot pa tisti igralec, ki ni v najboljši dnevni formi. Obratno velja za braneča moštva. Torej braneči igralec, ki ni v najboljši dnevni formi, bo mogoče manj zanesljiv v fazi branjenja. Zato bo napadalno moštvo morda poizkušalo izpeljati več akcij na mestu njegovega delovanja v upanju na slabše posredovanje tega igralca. Vremenske razmere lahko vplivajo na samo tekmo predvsem iz vidika povečane možnosti

napake zaradi oteženih igralnih razmer in posledično teženje k igri na krilnih položajih, kjer napake niso tako usodne kot na sredini igrišča.

Za natančnejšo raziskavo vzrokov za pogostost pojavljanja posameznih tipov priprave in zaključka napada po krilnem položaju pa bi bilo potrebno nalogo nekoliko drugače zastaviti. V analizo bi bilo potrebno zajeti več informacij glede taktike posameznih moštev, raziskati tehnične in motorične sposobnosti posameznih igralcev v slovenskih moštvih. Analizirati bi bilo potrebno več krogov tekmovanja ter v obzir vzeti posamezne značilnosti tekem, kot so morebitne izključitve igralcev, vremenske pogoje, fazo tekmovanja ...

6 SKLEP

V diplomski nalogi sem obravnaval problem ugotavljanja strukture igre v pripravi in zaključku napada po krilnem položaju pri moštvi v 1. Slovenski nogometni ligi ter v zvezi s tem problematiko metodike učenja igre po krilnem položaju. Ugotovil sem tudi pogostost pojavljanja določenih sestavnih situacij na krilnem položaju v igri moštvi v 1. Slovenski nogometni ligi.

Zato sem v nalogi najprej predstavil teorijo, ki se nanaša na šport, nogomet, poučevanje in na igro samo po sebi. To teorijo sem povezal s temo, ki me je zanimala, torej s pripravo in zaključkom napada po krilnem položaju. Nato sem predstavil devet tipičnih sestavnih situacij, za katere sem domneval, da se na tekmah 1. Slovenske nogometne lige pojavljajo. Domneve sem izpeljal iz razmišljanja in izkušenj načina reševanja napadalne problematike na krilnem položaju. Po video analizi dveh kol slovenskega prvoligaškega prvenstva sem teh devet situacij tudi izrisal glede na realno stanje, ki se je zgodilo na igrišču. Vsaki sestavni situaciji sem izdelal vajo situacijske tehnike, s katero razvijamo tehnične sposobnosti, ki so za izvedbo posameznega tipa potrebne. Nato sem za posamezen tip izdelal igralni situaciji, s katerima je mogoče vaditi značilnost določenega tipa sestavne situacije. Težavnost igralne situacije sem stopnjeval s številom sodelujočih v vaji. Sklopom igralnih situacij sem nato dodal še igralni obliki z zahtevami v igri, ki so se približale realnemu stanju in ki so od igralcev zahtevale uporabo določenih tipov zaključka napada po krilnem položaju. Tudi igralne oblike sem izdelal v različnih številčnih odnosih (skupinska in moštvena taktika), tako da je težavnost stopnjevana. Iz tega postopka predstavitve problema je razviden tudi prikaz metodike, ki je usmerjen od lažjega k težjemu, od vaj, ki se izvajajo v manjših številčnih odnosih, do vaj, kjer so številčni odnosi večji. S postopnostjo se večajo tudi same zahteve znotraj vaj, tako da so pogoji kasneje oteženi z omejitvijo prostora ali olajšani z deficitom branilcev v primerjavi z napadalci. Ko so različice akcij v veliki meri osvojene, ponudimo igralcem še igralno obliko z izenačenimi pogoji za obe moštvi, v kateri imajo možnost prepoznavanja situacij, za katere bi bilo najbolje uporabiti eno od treniranih rešitev. Seveda so ti pogoji že simulirana tekma, kjer je vse akcije potrebno narediti v maksimalni hitrosti.

Namen naloge je poleg predstavitve realnega stanja na slovenskih igriščih najti pot do izvajanja in treniranja teh situacij z namenom dosegati čim večjo uspešnost v fazi napada.

Priprava in zaključek napada po krilnem položaju je samo ena od možnosti, kako doseči zadetek. Ni pa nič bolj ali nič manj pomembna kot kateri drugi način priprave in zaključka napada, saj je kvaliteta moštva izražena tudi v tehnični in taktični raznovrstnosti, torej številu rešitev ob različnih obrambnih postavitvah.

Ugotovil sem, da se tudi znotraj same priprave in zaključka napada po krilnem položaju pojavljajo razlike v pogostosti pojavljanja določenih tipov. Ta pogostost se razlikuje tudi pri pripravi in zaključku napada po krilnem položaju ne glede na tip med posameznimi moštvi. Nekatera moštva so pripravo in zaključek napada po krilnem položaju izvajala večkrat kot druga. Razlike sem ugotovil tudi v pogostosti pojavljanja priprave in zaključka napada po krilnem položaju glede na kraj igrane tekme (doma ali v gosteh) ter glede na položaj na prvenstveni lestvici. Zaradi teh razlik sem opravil intervju s trenerjem Milanom Đuričićem, s katerim sem poizkušal najti vzroke za te razlike med posameznimi moštvi.

Kako pa razširiti taktično raznovrstnost, je jasno iz predstavljene naloge: naučiti se situacij od najboljših, jih prilagoditi svoji ekipi, postopno trenirati in prenesti v igralno obliko, ki je kar se da podobna situaciji na tekmi. Seveda je potrebno spremljati razvoj nogometne igre pri najboljših svetovnih moštvih, da lahko izsledimo načine premagovanja situacij, ki se pojavljajo med igro. Če želimo izvajati podobne rešitve, moramo naše igralce tehnično-taktično tako usposobiti, da bodo sposobni te zahteve izpolnjevati. Iz naloge je mogoče pridobiti idejo, kako trenirati in reševati problematiko priprave in zaključek napada po krilnem položaju. V prihodnosti pa bi bilo morda smiselno narediti natančnejšo analizo, zakaj prihaja do določenih tipov priprave in zaključka napada po krilnem položaju. Morda bi bilo smiselno narediti primerjavo s stanjem pri najboljših tujih moštvih v smislu števila ponovitev posameznih tipov in vzrokov, zakaj do njih prihaja. S to analizo bi pridobili realen pogled, v čem v Sloveniji v primerjavi s tujino najbolj zaostajamo.

7 VIRI IN LITERATURA

1. Didaktika šolske športne vzgoje. 1. vaja – učne metode. Pridobljeno 28. 2. 2010 s svetovnega spleta: http://vaje.vaje.sportblog.si/files/2009/02/stv_vaja1_091.doc.
2. Elsner, B. (1984). Metodika dela z nogometaši. Ljubljana: Šolski center za telesno vzgojo.
3. Elsner, B. (2004). Nogomet. Teorija igre. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
4. Elsner, B. (2006). Nogomet : trening mladih : program dolgoročnega načrta procesa treninga mladih in program treningov. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
5. Elsner, B. (2006). Nogomet za mlade. Ljubljana: Založba Marbona.
6. Google. Pridobljeno 5. 3. 2010 s svetovnega spleta: <http://images.google.si/images?um=1&hl=sl&client=firefox&rls=com.yahoo%3Aen-US%3Aofficial&tbs=isch%3A1&sa=1&q=nk+lacob+drava+grb&btnG=Iskanje&aq=f&oq=&start=0>.
7. Janžič, M. (2009). Iz igre do igre – metodika učenja priprave in zaključka napada na osnovi analize igre reprezentance Nemčije-finalista na EURO 2008. Diplomsko delo. Ljubljana: Fakulteta za šport.
8. Kajtazović, N. (2009). Struktura igre v napadu – priprava in zaključek napada skozi sredino – tipične sestavne situacije. Diplomsko delo. Ljubljana: Fakulteta za šport.
9. Kopasič, D. (2008). Značilnosti modela igre v napadu nogometnega kluba FC Barcelona (liga prvakov - sezona 2005/2006). Diplomsko delo. Ljubljana: Fakulteta za šport.
10. Miroslavljevič, A. (1993). Taktika skupne igre v napadu pri nogometu. Črnomelj: Tiskarna format.
11. Mnz Ljubljana. Metodika učenja igre – organizacija igre v napadu. Pridobljeno 25. 2. 2010 s svetovnega spleta: <http://www.mnzljubljanaazveza.si/dokumenti/Methodika%20u%C4%Denja%20igre-organizacija%20igre%20v%20napadu.ppt>.
12. Nogometna zveza Slovenije. Razpored in rezultati. Pridobljeno 1. 3. 2010 s svetovnega spleta: <http://www.nzs.si/tekmovanja/prva-liga/razpored-in-rezultati>.

13. Rozina, T. (2000). Analiza modela igre nogometnega kluba Maribor Teatanic v fazi napada (Liga prvakov – sezona 1999/2000). Diplomsko delo. Ljubljana: Fakulteta za šport.
14. Stajniko, R. (2009). Metodika učenja priprave in zaključka napada po krilnem položaju. Diplomsko delo. Ljubljana: Fakulteta za šport.
15. Starčević, S. (2010). Iz igre do igre – metodika učenja branjenja na osnovi analize igre španske nogometne reprezentance v fazi napada – zmagovalca na EURU 2008. Diplomsko delo. Ljubljana: Fakulteta za šport.
16. Verdenik, Z. (2005). Interno gradivo. Ljubljana. Fakulteta za šport, Univerza v Ljubljani.
17. Verdenik, Z. (2010). Interno gradivo. Ljubljana. Fakulteta za šport, Univerza v Ljubljani.
18. Verdenik Z., (2006). Nemčija - središče sveta. Pridobljeno 20. 2. 2010 iz svetovnega spleta:
http://www.rtv slo.si/sp2006/modload.php?&c_mod=rnews&op=sections&func=read&c_menu=1&c_id=337.
19. Verdenik, Z. (2003). Z Jefom navzgor – skupaj do zmage (»Win by all«). Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.